

Zhodnocení a návrh vybraných projektů podpory ochrany životního prostředí ve Zlínském kraji

Bc. Marek Skoupilík

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Marek SKOUPILÍK**
Osobní číslo: **M10895**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Zhodnocení a návrh vybraných projektů podpory
ochrany životního prostředí ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte základní teoretické poznatky týkající se ochrany životního prostředí ve Zlínském kraji a Operačního programu Životní prostředí ve vztahu k vybraným projektům.
- Uveďte legislativní a koncepční rámec tématu ve vztahu k vybraným projektům financovaným z Operačního programu Životní prostředí.

II. Praktická část

- Analyzujte vybrané projekty v rámci Operačního programu Životní prostředí ve Zlínském kraji za období 2007–2011.
- Zhodnoťte využití finančních prostředků u vybraných projektů z Operačního programu Životní prostředí ve Zlínském kraji.
- Navrhněte možnosti tvorby projektu z Operačního programu Životní prostředí.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

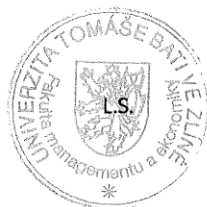
Seznam odborné literatury:

- [1] DAMOHORSKÝ, M. Právo životního prostředí. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: C.H. Beck, 2007. 599 s. ISBN 978-80-7179-498-1.
- [2] DOLEŽAL, J. et al. Projektový management podle IPMA. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 507 s. ISBN 978-80-247-2848-3.
- [3] ŘÍHA, J. Hodnocení vlivu investic na životní prostředí: Vícekriteriální analýza a EIA. 1. vyd. Praha: Academia, 1995. 348 s. ISBN 80-200-0242-1.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jiří Zicha, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **26. března 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2012**

Ve Zlíně dne 26. března 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA

DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a použité informační zdroje jsem citoval;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2012

Škorpílek

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Teoretická část diplomové práce pojednává o ochraně životního prostředí. Pozornost je věnována právu životního prostředí a nástrojům ochrany životního prostředí. Důležitou roli v ochraně životního prostředí hraje Operační program Životní prostředí.

V praktické části je provedena analýza projektů předkládaných v rámci Operačního programu Životní prostředí ve Zlínském kraji, zvláštní pozornost je věnována projektům, jejichž žadatelem je státní podnik Lesy České republiky.

V projektové části jsou navrženy 2 projekty na ochranu životního prostředí ve Zlínském kraji.

Klíčová slova: ochrana životního prostředí, Operační program Životní prostředí, Zlínský kraj, prioritní osa, oblast podpory, celková schválená podpora

ABSTRACT

The theoretical part of the thesis deals with the protection of the environment. Attention is paid to environmental law and environmental protection instruments. Important role in protecting the environment plays an Operational Programme Environment.

In the practical part of the analysis of projects submitted under the Operational Programme Environment in the Zlín Region, special attention is given to projects which the applicant is LČR.

The project part contains two designed project to protect the environment in the Zlín region.

Keywords: environmental conversation, the Operational Programme Environment, Zlin region, priority axis, areas of intervention, amounts allocated

Tímto bych rád poděkoval všem, kteří mi pomohli s vypracováním této diplomové práce.

Zvláště bych chtěl poděkovat vedoucímu diplomové práce, JUDr. Jiřímu Zichovi, Ph.D. za jeho rady připomínky a odbornou pomoc při zpracování této práce.

Dále také děkuji Ing. Martinu Hromádkovi za odborné konzultace při tvorbě projektů pro LČR, s. p.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY.....	13
1.1 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PŘÍČINY A POTŘEBA JEHO OCHRANY	13
1.1.1 Vývoj stavu životního prostředí	13
1.1.2 Trvale udržitelný rozvoj.....	14
1.1.3 Prostředky ochrany životního prostředí.....	14
1.2 PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	15
1.2.1 Prameny práva.....	15
1.3 NÁSTROJE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	17
1.3.1 Nástroje přímého působení	17
1.3.2 Nástroje nepřímého působení.....	18
1.4 OCHRANA SLOŽEK ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	19
1.4.1 Ochrana vody	19
1.4.2 Ochrana ovzduší	20
1.4.3 Ochrana půdy	21
1.4.4 Ochrana přírody a krajiny	21
1.5 OCHRANA PŘED ZDROJI OHROŽENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	22
1.5.1 Odpady a obaly.....	22
1.5.2 Hluk a vibrace	24
1.5.3 Geneticky modifikované potraviny	24
1.5.4 Chemické látky a přípravky	24
1.5.5 Živelné pohromy	24
1.6 VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	24
2 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	26
2.1 STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	27
2.1.1 Voda ve Zlínském kraji.....	28
2.1.2 Ovzduší ve Zlínském kraji	30
2.1.3 Horninové prostředí, přírodní zdroje	30
2.1.4 Ochrana fauny, flóry a ekosystémů ve Zlínském kraji	31
2.1.5 Ochrana krajinného rázu ve Zlínském kraji	32
2.1.6 Ostatní charakteristiky životního prostředí	32
3 POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI EU V LETECH 2007 – 2013.....	34
3.1 ČR A POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI EU	34
3.1.1 Programové dokumenty.....	34
4 OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	37
4.1 PRIORITYNÍ OSA 1 - „ZLEPŠOVÁNÍ VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY A SNIŽOVÁNÍ RIZIKA POVODNÍ“	37
4.1.1 Oblasti podpory Priority osy 1	37
4.2 PRIORITYNÍ OSA 2 - „ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ A SNIŽOVÁNÍ EMISÍ“	38
4.2.1 Oblasti podpory Priority osy 2	38

4.3	PRIORITNÍ OSA 3 - „UDRŽITELNÉ VYUŽÍVÁNÍ ZDROJŮ ENERGIE“	38
4.3.1	Oblasti podpory Prioritní osy 3	38
4.4	PRIORITNÍ OSA 4 - „ZKVALITNĚNÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY A ODSTRANĚNÍ STARÝCH EKOLOGICKÝCH ZÁTĚŽÍ“	39
4.4.1	Oblasti podpory Prioritní osy 4	39
4.5	PRIORITNÍ OSA 5 - „OMEZOVÁNÍ PRŮMYSLOVÉHO ZNEČIŠTĚNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍCH RIZIK“	39
4.5.1	Oblasti podpory Prioritní osy 5	40
4.6	PRIORITNÍ OSA 6 - „ZLEPŠOVÁNÍ STAVU PŘÍRODY A KRAJINY“	40
4.6.1	Oblast podpory Prioritní osy 6	40
4.7	PRIORITNÍ OSA 7 - „ROZVOJ INFRASTRUKTURY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, PORADENSTVÍ A OSVĚTU“	41
4.7.1	Oblast podpory Prioritní osy 7	41
4.8	PRIORITNÍ OSA 8 – TECHNICKÁ POMOC.....	41
4.8.1	Oblast podpory Prioritní osy 8	41
4.8.2	Orgány realizace	41
4.8.3	Financování projektů z OPŽP	42
II	PRAKTICKÁ ČÁST	44
5	ANALÝZA OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	45
5.1	ANALÝZA PRIORITNÍ OSY 1- ZLEPŠOVÁNÍ VODOHOSPODÁŘSKÉ SITUACE A SNIŽOVÁNÍ RIZIKA POVODNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	47
5.1.1	Analýza Prioritní osy 1 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji	49
5.1.2	Komparace prioritní osy 1 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP	50
5.2	ANALÝZA PRIORITNÍ OSY 2 ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ A SNIŽOVÁNÍ EMISÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	51
5.2.1	Analýza Prioritní osy 2 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji	52
5.2.2	Komparace prioritní osy 2 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP	54
5.3	ANALÝZA PRIORITNÍ OSY 3 – ZLEPŠENÍ VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÉ ENERGIE VE ZLÍNSKÉM KRAJI	54
5.3.1	Analýza Prioritní osy 3 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji	56
5.3.2	Komparace prioritní osy 3 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP	57
5.4	ANALÝZA PRIORITNÍ OSY Č. 4 – ZLEPŠENÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY A ODSTRAŇOVÁNÍ STARÝCH EKOLOGICKÝCH ZÁTĚŽÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	58
5.4.1	Analýza Prioritní osy 4 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji	59
5.4.2	Komparace prioritní osy 1 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP	61
5.5	PRIORITNÍ OSA Č. 5 - OMEZOVÁNÍ PRŮMYSLOVÉHO ZNEČIŠTĚNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍCH RIZIK	61
5.6	PRIORITNÍ OSA 6 - ZLEPŠENÍ STAVU PŘÍRODY A KRAJINY.....	63
5.6.1	Analýza Prioritní osy 6 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji	64
5.6.2	Komparace prioritní osy 6 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP	66
5.7	PRIORITNÍ OSA Č. 7 - ROZVOJ INFRASTRUKTURY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, PORADENSTVÍ A OSVĚTU	66
5.7.1	Analýza Prioritní osy 7 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji	68
5.7.2	Komparace prioritní osy 6 podle počtu obyvatel jednotlivých OR.....	68

5.8	STRUKTURA FINANCOVÁNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÉ PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	69
5.9	ZHODNOCENÍ PROJEKTŮ PŘEDLOŽENÝCH V RÁMCI OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	75
6	PROJEKTOVÁ ČÁST.....	76
6.1	SOUSTAVA RETENČNÍCH NÁDRŽÍ SÁZENKA	76
6.2	ZAKLÁDÁNÍ A OBNOVA KRAJINNÝCH PRVKŮ NA ÚZEMÍ CHŘIBŮ	81
	ZÁVĚR	87
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	89
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	92
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	93
	SEZNAM TABULEK	94
	SEZNAM GRAFŮ.....	96
	SEZNAM PŘÍLOH	97

ÚVOD

V dnešní době je stále větší důraz kladen na ochranu životního prostředí. Technický rozvoj s sebou přináší daň v podobě zhoršování kvality životního prostředí. V současnosti si stále více uvědomujeme, že negativní vlivy, které krácejí ruku v ruce s poškozováním životního prostředí dopadají na každého z nás. Na ochranu životního prostředí jsou vydávány nemalé finanční prostředky, jejich alokaci je nutné bedlivě sledovat, aby nedocházelo k plýtvání s těmito finančním zdroji. V ochraně životního prostředí platí zásada, že veškeré negativní dopady platí znečišťovatel. Musíme mít však na zřeteli, že pouze samostatná politika ochrany životního prostředí by neměla kýžený dopad, a proto její principy jsou uplatňovány i v jiných politikách a činnostech Evropské unie. V dnešní době převažuje trend, kdy se lidé stěhují z vesnic a menších měst do velkých městských aglomerací. Zvyšující se počet lidské populace má za následek vyšší spotřebu přírodních zdrojů (vody, surovinové zdroje). Populace vyprodukuje více odpadů, než tomu bylo v minulých letech.

Cílem mé diplomové práce je komparace projektů na ochranu životního prostředí ve Zlínském kraji s ostatními kraji v České republice. V analytické části budu věnovat pozornost projektům předkládaných v rámci jednotlivých prioritních os Operačního programu Životní prostředí, jejichž místem realizace je území Zlínského kraje. Zaměřím se na projekty schválené v období 2007 – 2011. Mojí snahou bude vyčíslení finančních prostředků určených na projekty předkládané v rámci prioritních os a určení disparit jednotlivých obcí s rozšířenou působností Zlínského kraje. Součástí mé diplomové práce bude také snaha o vyčíslení příspěvků fondů EU, státních fondů ČR, příspěvku Regionální rady a finančních příspěvků obcí a kraje na projekty týkajících se ochrany životního prostředí ve Zlínském kraji. Pokusím se vyhledat všechny podpořené projekty a věnovat jim pozornost právě z hlediska jejich struktury financování v rámci jednotlivých prioritních os. Další metodou použitou v analytické části bude přepočítání schválené podpory jednotlivých projektů realizovaných v ORP ve Zlínském kraji na počet jejich obyvatel. V analytické části budu věnovat zvýšenou pozornost projektům na ochranu životního prostředí, jejichž žadatelem byly Lesy České republiky, s. p., se zaměřením na výši jejich podpory z fondů ERDF a SFŽP. V projektové části bude mým cílem navrhnout projekty související s ochranou životního prostředí a s nimi souvisejících žádosti o finanční podporu z Operačního programu Životní prostředí na základě rozhovoru s odborníkem na tuto problematiku Ing. Martinem Hromádkou, jež je odborníkem na ochranu přírody v podniku Lesy České republik, s. p. Při těchto projektových žádostech uplatním znalosti a zkušenosti

získané v předmětu projektový management ve VS, který jsem absolvoval během magisterského studia.

Z důvodu snazšího proniknutí do problematiky ochrany životní prostředí ve Zlínském kraji a Operačního programu Životní prostředí je nutné zmínit teoretický základ diplomové práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY

V této kapitole jsem si dal za úkol definovat pojmy spojené s ochranou životního prostředí v České republice a možnost podpory ochrany životního prostředí ze strukturálních fondů EU.

1.1 Životní prostředí, příčiny a potřeba jeho ochrany

Vztah člověka k přírodě je primárně vztahem ekologickým. Příroda zajišťuje a poskytuje člověku základní biologické podmínky života (vzduch, vodu, prostor, potravu, výměnu látek a energií). Na rozdíl od všech ostatních živých organismů je však vztah člověka k přírodě i vztahem společenským, a to zejména ekonomickým. (Damohorský, 2007, s. 4)

1.1.1 Vývoj stavu životního prostředí

Spalování fosilních paliv vede k zesílení skleníkového jevu, ke kyselým dešťům a ztenčování ozónové vrstvy Země, a to vše v takové míře, že to ohrožuje klimatický systém planety. Změny množství skleníkových plynů a aerosolů v atmosféře, slunečního záření a vlastností zemského povrchu mění bilanci klimatického systému. (Moldan, 2009, s. 175)

Předpoklady globálního oteplování jsou založeny na výše zmíněném skleníkovém efektu. Základní princip tohoto jevu je v podstatě celkem jednoduchý. Několik druhů plynů může odrazet nebo zachycovat teplo – jsou to vodní pára, oxid uhličitý (CO_2), metan (CH_4), rajský plyn (N_2O), plyny CFC neboli freony a ozon. Dohromady jsou známy jako skleníkové plyny. Tyto plyny zachycují část Zemí vydávaného tepla, jako by zeměkouli obklopovala příkrývka. Největší problém tkví v tom, že člověk v atmosféře množství skleníkových plynů a zvláště CO_2 neustále zvyšuje. (Lomborg, 2006, s. 297)

V posledních padesáti letech nebyl vývoj stavu životního prostředí na území České republiky nikterak uspokojivý. Dramaticky vzrostlo znečištění vody a ovzduší, rostla degradace půdy, mnoho druhů živočichů a rostlin bylo ohroženo na přežití. Před rokem 1989 se otázky životního prostředí v podstatě neřešili, resp. řešili se jen okrajově. Po roce 1989 bylo proto nezbytné začít se těmito otázkami zabývat, a to jak přijímáním nových právních úprav, tak i prostředky ekonomickými, vědeckými, technickými a organizačními. Během posledních deseti let došlo v ochraně životního prostředí v ČR k zásadnímu zlomu, tento zlom znamenal vývoj stavu ochrany životního prostředí k lepšímu. (Damohorský, 2007, s. 6)

1.1.2 Trvale udržitelný rozvoj

Tento pojem byl poprvé použit, rozpracován a popsán ve zprávě Naše společná budoucnost Komise OSN vedené Gro Harlem Brundtlandovou v roce 1987. (Gruen, 1996, s. 45)

Jedním z nejdůležitějších současných principů ochrany životního prostředí je tzv. udržitelný rozvoj. Trvale udržitelný rozvoj (sustainable development) znamená rozvoj lidské společnosti, který dokáže bezzbytku naplnit potřeby současné generace, aniž by ohrozil uspokojení potřeb generací následujících, přičemž neohrožuje přirozené funkce ekosystémů, nesnižuje biologickou rozmanitost přírody, neohrožuje podstatu přirozených zdrojů přírody a nepřekračuje samočisticí kapacitu přírodního prostředí. Jeho primárním významem je nepřetěžování ekologického potenciálu planety. (Braniš et al., 1999, s. 39)

Trvale udržitelný rozvoj lze rozdělit do čtyř dimenzí:

- a) Ekonomický a technologický rozvoj,
- b) Rozvoj občanské společnosti,
- c) Rozvoj lidské společnosti,
- d) Ekologická únosnost (Damohorský, 2006, s. 7).

1.1.3 Prostředky ochrany životního prostředí

Kromě právních norem existuje celá řada dalších opatření a prostředků, které působí při ochraně životního prostředí. Tyto prostředky a opatření hrají velmi důležitou roli v ochraně tohoto prostředí a s právem se vzájemně doplňují. Mezi prostředky ochrany životního prostředí patří například nástroje vědecké, ekonomické, politické, osvětové, výchovné a vzdělávací i organizační. Všechny výše vyjmenované prostředky ochrany životního prostředí jsou svým způsobem jedinečné a v plném rozsahu jinými nenahraditelné. (Damohorský, 2006, s. 9)

Ekologická politika

Představuje nezbytný širší rámec pro přijímání právních předpisů. Tvoří jí tedy nejen nástroje právní, ale zejména politické, ekonomické, osvětové, výchovné a další.

Samozřejmě je nutné brát v potaz, že právo a politika se i v oblasti ochrany životního prostředí intenzivně ovlivňují, prolínají a tvoří i ucelené vývojové cykly.

1.2 Právo životního prostředí

Pojem životní prostředí lze vysvětlit mnoha způsoby, jednou z možností je definice pomocí § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí: „*Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejího dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie*“. Pro lidstvo jsou také součástí ŽP politické, pracovní, sociální, kulturní a ekonomické podmínky. (Ritschelová et al., 2002, s. 10)

Vzhledem k tématu mé diplomové práce je nutné vymezit pojem ochrany ŽP. Zákon definuje tento pojem v § 9 jako: „*Ochrana životního prostředí zahrnuje činnosti, jimiž se předchází poškozování nebo znečišťování životního prostředí, nebo se toto poškozování nebo znečišťování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku*“. (Ritchelová et al., 2002. s. 14)

1.2.1 Prameny práva

Prameny práva životního prostředí lze členit z hlediska několika kritérií. Jedním z použitých kritérií může být rozsah jejich působnosti. Působí-li v ochraně životního prostředí jako celku, označujeme je jako předpisy průřezové (horizontální). Do této kategorie můžeme zařadit zákon „*č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu*“. Předpisy složkové (vertikální) působí jen na určitém úseku ochrany, jde např. o zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší.

Podle výše zvoleného systému můžeme základní zákony a předpisy vydané k jejich provedení rozdělit do několika skupin, které si v další části diplomové práce blíže představíme.

Zákony obecného základu práva životního prostředí

Zákon o životním prostředí č. 17/1992 Sb., v platném znění, který v § 1 až 10 definuje některé základní pojmy (znečišťování a poškozování životního prostředí, ekologická stabilita, trvale udržitelný rozvoj), v § 11 až 23 některé principy či prostředky ochrany a v § 17 až 19 některé povinnosti či východiska při ochraně životního prostředí. V § 27 se ukládají pokuty a předběžná opatření a používání ekonomických nástrojů k ochraně životního prostředí. Dalším právním předpisem je zákon „123/1998 Sb., o právu na informace o život-

ním prostředí“, tento zákon upravuje stávající podmínky pro zjištění ústavního práva na informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.

Zákony upravující organizaci ochrany životního prostředí

Jedná se především o níže uvedené předpisy.

V první řadě musíme jmenovat zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev jiných ústředních orgánů správy České republiky, který určuje ústřední orgány státní správy v ochraně životního prostředí (MZe, MŽP), v platném znění. Dalším důležitým právním nástrojem je zákon ČNR č. 388/1991 Sb., o státním fondu životního prostředí ČR. Ve výčtu zákonů upravujících organizaci ochrany životního prostředí nesmíme také opomenout zákon ČNR č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí. Zákonem upravující organizaci ochrany životního prostředí v obcích nese název zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích upravuje ochranu životního prostředí na území krajů. V neposlední řadě nesmíme opomenout zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

Zákony upravující odpovědnost v ochraně životního prostředí

Na úseku deliktů odpovědnosti patří mezi nejvýznamnější právní normy Zákon o životním prostředí (§ 10 a 27) v odpovědnosti za ekologickou újmu. Dalším právním předpisem je Trestní zákon č. 140/1961 Sb., v platném znění. Odpovědnost v ochraně životního prostředí také upravuje Přestupkový zákon č. 200/1990 Sb., v platném znění. Problematice odpovědnosti se věnují i příslušné zvláštní předpisy ochrany životního prostředí obsahující odpovědnost fyzických a právnických osob.

Zákony se zvláštními (průřezovými)

Do této skupiny právních předpisů řadíme zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečišťování, o integrovaném registru znečištění a o změně některých dotčených zákonů. Dalším právním předpisem je zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Dalším průřezovým předpisem je zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

Můžeme zde zařadit i zákony a další normy, které upravují ekonomické nástroje ochrany životního prostředí, ať již jde o obchodovatelná povolení, finanční rezervy, povinná pojištění, zálohové systémy, daně, poplatky atd.

Zákony o ochraně složek životního prostředí a ekosystémů

Do tohoto výčtu zařadíme zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Dalším je zákon č. 254/2000 Sb., o vodách. Ochrana půdního zemědělského fondu se věnuje zákon č. 344/1992 Sb. Problematiku lesních ekosystémů řeší zákon č. 289/1995 Sb., o lesích.

Zákony o ochraně před specifickými zdroji ohrožení životního prostředí

Nejprve musíme zmínit zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, druhým dotčeným právním předpisem je zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, dalšími dvěma právními předpisy jsou: zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a posledním je zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, v platném znění.

Zákony upravující ochranu životního prostředí při některých zvláštních činnostech

(Damohorský, 2007, s. 33 – 35)

1.3 Nástroje ochrany životního prostředí

Nástroje ochrany dělíme do dvou základních skupin. První skupina se věnuje nástrojům přímého působení na stav životního prostředí, které jsou právu vlastní a odpovídají metodám právní regulace (souhlas, povolení, příkaz, zákaz apod.). Ve druhé skupině jsou nástroje nepřímé, které svoji povahou patří do mimoprávních nástrojů ochrany životního prostředí.

1.3.1 Nástroje přímého působení

Administrativně-právní nástroje

- a) Výkon rozhodnutí
- b) Právní odpovědnost
- c) Kontrola a dozor
- d) kategorizace objektů ochrany
- e) Standardy
- f) Povolení, souhlasy, stanoviska a vyjádření
- g) Ukládání povinností (Moldan, 2009, s. 266)

Koncepční nástroje

- a) Koncepce, plány a programy
- b) Administrativní smlouvy a jiné dobrovolně převzaté závazky
- c) Dohody o ochranných podmínkách
- d) Přistoupení podniku EMAS

1.3.2 Nástroje nepřímého působení

Tyto nástroje jsou představovány zejména ekonomickými nástroji, které jsou specifickým prostředkem ochrany životního prostředí, jejichž cílem je upoutat zájem na ochraně životního prostředí ekonomickou stimulací.

Působení ekonomických nástrojů

Tento stav je založen na nepřímém uplatňování státu na chování regulovaných objektů. Stát poskytuje možnost volby chování. Základní funkcí ekonomických nástrojů je snižovat selhání tržní mechanismu.

Mezi nejčastější dopady selhání trhu patří vznik externalit.

Externality mohou být negativní (vnější náklady) či pozitivní (vnější úspory). V oblasti životního prostředí je mnohem častější výskyt *negativních externalit* (zejména znečištění vody, ovzduší apod.). (Jackson a Brown, 2003, s. 57)

Systém ekonomických nástrojů

- a) Obchodovatelné emisní povolenky
- b) Nástroje k zajištění závazků či odpovědnosti
- c) Depozitně refundační systémy
- d) Zvýhodněné půjčky a garance
- e) Dotace, dary a jiná zvýhodnění
- f) Daně
- g) Uživatelské poplatky
- h) Poplatky za využívání přírodních zdrojů

- i) Poplatky za znečišťování či jiné poškození životního prostředí (Kramer, 2005, s. 203 – 205).

1.4 Ochrana složek životního prostředí

1.4.1 Ochrana vody

V rámci svého přirozeného přírodního cyklu prochází ostatními složkami životního prostředí, zejména ovzduším, půdou, živočištvem a rostlinstvem. Stejně jako má vliv kvality vody na stav jiných částí životního prostředí, tak znečištění půdy či ovzduší má vliv na kvalitu vody. Z hlediska vzniku rozlišujeme dvě základní kategorie zdrojů ohrožování (znečišťování) vod. Jedná se o zdroje plošné (zejména znečištění zemědělské půdy, erozní splachy a atmosférické depozice) a zdroje bodové. Neméně významným faktorem ovlivňující stav vody je havarijní znečištění. Základním předmětem ochrany jsou vody povrchové a vody podzemní. (Damohorský, 2007, s. 263 – 264)

V roce 2001 byl přijat zákon č. 254, o vodách a o změně některých zákonů“, který zavedl celou novou část upravující ochranu vodních poměrů a vodních zdrojů, zpřísnil ochranu povrchových vod využívání k rekreaci a koupání. Došlo také ke zvýšení sankcí za delikty proti ustanovení na ochranu vod. (Madar, 2003, s. 52)

Ochrana kvality vod

Vodní zákon upravuje právní režim dvou nejvýznamnějších zdrojů ohrožení této její vlastnosti.

Za prvé se jedná o odpadní vody, pokud mají po použití změněnou jakost, anebo jiné vody z uvedených zařízení odtékají, mohou-li ohrozit jakost vod podzemních nebo povrchových. (Průchová, 2009, s. 87)

Dalším významným potenciálním zdrojem ohrožení jakosti vod jsou závadné látky. Nakládání se závadnými látkami je zpravidla upraveno zvláštními právními předpisy. (Jančářová, 2002, s. 85)

Územní ochrana vod

Vodní zákon proto zakotvuje rovněž typy nástrojů sloužící k ochraně území. Zákon ukládá povinnost vlastníkům pozemků pečovat o pozemky, tak aby zabránili zhoršování vodních poměrů. Zvýšená ochrana je zajišťována pro území:

- a) Chráněných oblastí přirozené akumulace vod,
- b) Ochranných pásem vodních zdrojů a zranitelných oblastí,
- c) Zvláštní ochrana vodních toků.

Zvýšená ochrana se zajišťuje v případě povrchových vod určených ke koupání, povrchových vod vhodných pro život a reprodukci ryb a citlivých oblastí. (Damohorský 2007, s. 273).

Ochrana vodních toků

Většina povrchových vod se vyskytuje ve vodních tocích. Vodní toky představují velmi důležitou část životního prostředí i v dalších směrech, zejména jako součást ekosystémů (Damohorský, 2007, s. 276).

Zákon definuje vodní toky jako povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo převažující část roku, včetně vod v nich uměle vzdutých. Zákon také zakotvuje institut správy vodních toků, který zahrnuje řadu činností zajišťovaných zvláštními subjekty – správci vodních toků. (Průchová, 2009, s. 62)

1.4.2 Ochrana ovzduší

Kategorizace zdrojů znečišťování ovzduší

Zdroje znečišťování ovzduší můžeme rozdělit na stacionární a mobilní. Povinnosti provozovatelů mobilních zdrojů (zejména dopravní prostředky) se dále upravují prováděcími předpisy dalších zákonů. Zákon také věnuje rozdělní stacionárních zdrojů podle míry vlivu na kvalitu ovzduší na a) zvláště velké, b) velké, c) střední, d) malé. (Brebbia, 2011, s. 178)

Obecné povinnosti a povinnosti provozovatelů zdrojů

Podle § 11 zákona mezi základní povinnosti provozovatelů středních, velkých a zvláště velkých stacionárních zdrojů patří dodržování emisních limitů, zjišťování vypouštěných látek, které musejí měřit a monitorovat podle § 9 zákona. (Pekárek, 2006, s. 161)

Zvláštní nástroje ochrany ovzduší

Také v rámci ochrany ovzduší se využívá územní ochrana, která je prováděna vyhlášením oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší. Pro oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší jsou

krajské a obecní orgány vypracovat programy ke zlepšení kvality ovzduší pro znečišťující látky, u kterých dochází k překračování imisních limitů. Ministerstvo životního prostředí nebo jím zřízený orgán (Česky hydrometeorologický ústav) vyhláší vznik a ukončení smogové situace. Tímto stavem se rozumí mimořádně krátkodobé znečištění ovzduší, kdy úroveň znečištění ovzduší znečišťující látkou překročí zvláštní imisní limit. (Pekárek, 2006 s. 78).

1.4.3 Ochrana půdy

Nejsvrchnější vrstva zemské kůry, zpravidla pokryta vegetací, půda obsahuje:

- a) Zbytky matečné horniny, z větší části fyzikálně a chemicky proměněné procesem zvětrávání, nejdůležitější jsou jílové minerály,
- b) půdní roztoky, půdní plyn, další zplodiny rostlinného a živočišného metabolismu,
- c) humus a půdní mikroorganismy. (Moldan, 2009, s. 148)

Ochrana půdy

Ochranou zemědělského půdního fondu se zabývá zákon č. 334/1992 Sb. (Jančářová, 2002, s. 93)

1.4.4 Ochrana přírody a krajiny

Narušování původních biotopů, úbytek biologické rozmanitosti, nešetrné lidské zásahy do přírodního prostředí, ve vodě, ovzduší či v půdě či šíření invazivních nepůvodních druhů, představují hrozbu pro celou naši planetu.

Velmi významné postavení v ochraně přírody a krajiny má Směrnice č. 92/43/EEC o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť má přispět k ochraně a uchování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů (kromě ptáků) a planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť. Podle této směrnice se vyhláší zejména lokality s přírodními stanovišti významnými z hlediska ochrany přírody v zájmu ES a lokality z pohledu ochrany cílových druhů ohrožených planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů za lokality evropsky významné. (Damohorský, 2007, s. 342)

Evropsky významné lokality spolu s ptačími oblastmi vytvářejí souvislou ekologickou soustavu chráněných území NATURA 2000.

NATURA 2000 je soustava lokalit nejcennějších druhů živočichů, rostlin a přírodních stanovišť (např. skalní stepi nebo horské smrčiny apod.), které jsou nejvíce ohroženy lidskou činností nebo patří k tomu nejvzácnějšímu, co se na evropském kontinentu dochovalo. Cílem soustavy je zachovat biologickou rozmanitost v celé Evropské unii prostřednictvím ochrany vybraných druhů i jejich stanovišť a zkoordinovat zájmy ochrany přírody s šetrným hospodařením v příslušných lokalitách. Výběr územní soustavy NATURA 2000 probíhá výhradně na základě ekologických (např. početnost populace u rostlinných a živočišných druhů, rozloha a zchovalost přírodních stanovišť) a biologických údajů a zahrnul tak nejhodnotnější území bez ohledu na jeho vlastnictví, současné hospodářské využití, sociální, hospodářské a jiné zájmy. Členský stát má pak za povinnost zajistit přísnou ochranu lokalit soustavu NATURA 2000. (AOPK ČR, 2006)

Právní ochrana přírody a krajiny má svoji obecnou a zvláštní část.

Obecná část se zabývá ochranou územních systémů ekologické stability, významnými krajinnými prvky, obecnou ochranou rostlin a živočichů, obecnou ochranou ptáků, ochranou dřevin rostoucích mimo les, ochranou neživé přírody, ochranou krajinného rázu.

Zvláštní ochrana přírody a krajiny se dělí na a) územní b) druhovou (pod níž lze zařadit i prvky ochrany individuální).

Územní ochrana se v zásadě dělí na území a) velkoplošná – sem patří: chráněné krajinné oblasti a národní parky a b) maloplošná – sem patří: národní přírodní památky, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace a přírodní památky. Některá velkoplošná zvláště chráněná území mají zároveň statut tzv. geoparku či biosférické rezervace.

Druhová ochrana je založena na zpřísněném režimu nakládání s vybranými zvláště chráněnými druhy rostlin a živočichů, seznam a stupeň ohrožení stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou č. 395/1992 Sb. (Damohorský, 2007, s. 342-344)

1.5 Ochrana před zdroji ohrožení životního prostředí

1.5.1 Odpady a obaly

Odpady vznikají jako vedlejší (nechtěný) produkt převážné většiny lidských činností. Z větší části jsou jako nepotřebné odkládány do životního prostředí. (Tichotová, 1998, s. 42)

System odpadového hospodářství by měl vycházet z určitých základních principů a požadavků vymezujících základní hierarchii odpadového hospodářství:

- a) Prevence vzniku odpadů
- b) Opětovné použití odpadů
- c) Využití odpadů formou recyklace
- d) Ekologické odstranění odpadů

Kategorizace odpadů

Odpady se zásadě dělí na odpady nebezpečné a ostatní. Komunální odpad představuje specifickou samostatnou kategorizaci odpadů. Komunální odpad není definován zvláštními vlastnostmi, ale způsobem vzniku, jedná se o odpad vznikající při činnosti fyzických osob. Podrobnou kategorizaci provádí Katalog odpadů. Nebezpečným odpadem se rozumí takový odpad, který má některou z nebezpečných vlastností (výbušnost, hořlavost, mutagenita) a odpad uvedený v „*Seznamu nebezpečných odpadů*“. Můžeme do této kategorie zařadit i odpad znečištěný nebo smíšený s některou z nebezpečných složek uvedených v Seznamu nebezpečných odpadů.

Katalog odpadů – zde jsou zařazeny do 20 základních skupin, z nichž každá se dále člení na jednotlivé druhy odpadu.

Nakládání s obaly upravuje zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a změně některých zákonů. Obaly se dělí na obaly primární a sekundární.

Záření

V přírodě se vyskytuje celá řada záření, která mohou poškodit či ohrozit zdraví člověka a jejich výsledkem může být vyvolání nepříznivých změn a následků na živých a neživých složkách životního prostředí. Velká část záření vzniká přirozeně v prostředí, určitá část pak výsledkem činnosti člověka (zdravotnictví, energetika, průmysl apod.). Právem je upravena ochrana před neionizujícím a ionizujícím zářením.

Problematika ochrany před ionizujícím zářením je v ČR upravena především zákonem č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření a také v celé řadě vyhlášek Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

1.5.2 Hluk a vibrace

Hluk je jedním z nejvýznamnějších zdrojů ohrožení životního prostředí. Z hlediska ochrany životního prostředí je produkován lidskou činností. Právní regulace ochrany před hlukem se řídí zásadou znečištění (rušení) do určité míry únosnosti. Nepříznivé vlivy hlukových imisí jsou dnes upraveny v §30 až 34 Zákona o ochraně veřejného zdraví a v nařízení vlády 502/200 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

1.5.3 Geneticky modifikované potraviny

Této problematice se v České republice věnuje zákon č. 153/2000 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a produkty a o změně některých souvisejících zákonů.

1.5.4 Chemické látky a přípravky

Této problematice se v současnosti věnuje větší množství různých zákonů a prováděcích nařízení. Nejdůležitějším je především zákon č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a přípravcích. Chemické látky mohou způsobit závažné havárie, kterými se podrobněji zabývá především zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.

1.5.5 Živelné pohromy

Do této kategorie patří především povodně a požáry. Přirozená povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami nebo posunem ledů. Zvláštní povodní se rozumí stav, způsobený jinými vlivy, např. poruchou vodního díla. Zákon dělí povodňová opatření na přípravná opatření za povodně. Zákon rozlišuje tři stupně povodňových opatření (první stupeň – stav bdělosti, druhý stupeň – stav pohotovosti, třetí stupeň – stav ohrožení). (Damohorský, 2007, s. 145-180)

1.6 Výdaje na ochranu životního prostředí

Při posuzování úrovně péče o životní prostředí se přihlíží k výši výdajům na ochranu životního prostředí, a to nikoliv nejen na úrovni obcí a vlády, ale i na úrovni podniků. Výše výdajů, které plynou na ochranu životního prostředí odráží zejména úroveň ekonomického rozvoje země a také účinnost legislativních předpisů souvisejících s ochranou životního prostředí. (Mezřický, 2005 s. 120)

Mezi nejběžnější makroekonomické ukazatele péče o životní prostředí patří dnes výše výdajů na ochranu životního prostředí. (Mezřický, 2005 s. 136)

Investice jsou podle nynější metodiky členěny na tyto:

- a) investice na ochranu klimatu a ovzduší
- b) investice na ochranu vody (výstavba kanalizační sítě, výstavba zařízení k využití odpadních vod, rekonstrukce a intenzifikace čistíren)
- c) investice na ekologické zacházení s odpady (využívání a zneškodňování odpadů, asanace skládek, zařízení pro sběr, svoz, třídění a přepravu odpadů)
- d) investice na snižování vlivu fyzikálních faktorů (protiradarová a protihluková opatření, měřicí zařízení)
- e) investice na ochranu krajiny a přírody (obnova a výchova lesů, národních parků, chráněných krajinných oblastí, rekultivace půdy zničené důlní a těžební činností)
- f) investice na ochranu podzemní vody a ochranu půdy (dekontaminace půd, čištění podzemní vody, ochrana vody a půdy (Mezřický, 2005 s. 153-155)

Při ekonomické optimalizaci výdajů na ochranu životního prostředí lze vycházet z propočtu optimálních či minimálních nákladů. Vycházíme vždy ze vztahu dvou základních druhů nákladů: nákladů na odstraňování škod ze znehodnocování životního prostředí a nákladů na zamezení znehodnocování životního prostředí. Tyto náklady můžeme označit jako ekologická zátěž ekonomiky. (Přibyslava Tichotová, 1998 s. 45-49)

2 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Obr. 1. ORP ve Zlínském kraji

Kraj vznikl 1. ledna 2000. Zlínský kraj se rozprostírá ve východní části České republiky na ploše 3 496 km² a svou velikostí zaujímá mezi čtrnácti územně správními celky České republiky 11. místo. Vznikl sloučením okresů Kroměříž, Zlín a Uherské Hradiště, které patřili k Jihomoravskému kraji a okresu Vsetín, který patřil k Severomoravskému kraji.

K 31. 12. 2011 zde bylo evidováno 588 990 obyvatel. Je složen ze 4 okresů - Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Na území kraje se nachází celkem 304 obcí, z toho 29 je měst. Sídlem kraje a zároveň největším městem je Zlín se 75 469 obyvateli.

Ve Zlínském kraji se nachází také 13 obcí s rozšířenou působností. Jejich výčet a počet obyvatel zobrazuje obr. 1.

Tab. 1. Vybrané geografické údaje správních obvodů ORP

Vybrané geografické údaje správních obvodů ORP k 1. 1. 2010				
Správní obvod ORP	Rozloha v km ²	Počet obyvatel	Hustota osídlení	Počet obcí
Bystřice pod Hostýnem	165	16 019	99	14
Holešov	132	21 880	166	19
Kroměříž	498	70 137	141	46
Luhačovice	178	19 270	107	15
Otrokovice	113	34 987	312	10
Rožnov pod Radhoštěm	238	35 321	147	9
Uherské Hradiště	517	90 686	176	48
Uherské Brod	475	53 701	114	30
Valašské Klobouky	258	23 841	93	20
Vizovice	145	16 591	115	16
Valašské Meziříčí	231	42 235	185	16
Vsetín	663	67 351	101	32
Zlín	351	99 023	284	30

Zdroj: RIS

2.1 Stav životního prostředí ve Zlínském kraji

Zlínský kraj můžeme charakterizovat jako velmi přírodně rozmanitý. Rozkládá se od nejteplejších oblastí Panonika v Dolnomoravském úvalu, přes pahorkatiny Vizovických, Litensických, Chřibů a Hostýnských vrchů až po horské hřbety Bílých Karpat, Beskyd a Javorníků. Nalezneme zde i velmi rozmanitá přírodní společenstva od nivních luk a lužních lesů, přes teplomilné doubravy až po husté pastviny, louky, vrcholné lučiny a jednobukové lesy. Nejvyšším místem je vrchol Červova mlýna (1205 m.n.m.) v Beskydech. Nejnižše položeným místem Zlínského kraje je niva řeky Moravy u Uherského Ostrohu 172,5 m. n. m. (Ministerstvo Životního prostředí, 2010)

Na území kraje vytváří výběžek Karpat rozsáhlé lesnaté horské oblasti (Beskydy, Chřiby, Bílé Karpaty, Javorníky a Vizovické vrchy). Rozsáhlá část těchto území je chráněna v rámci rozlohy kraje. Je zde vymezeno velké množství maloplošných chráněných území a území soustavy NATURA 2000 a pro ochranu krajinného rázu bylo také vyhlášeno několik přírodních parků Aktualizace koncepce ochrany přírody a krajiny ve Zlínském kraji. (Centrum Veronica Hostětín, 2008, s. 8-19)

2.1.1 Voda ve Zlínském kraji

Zlínský kraj spadá převážně do střední části povodí řeky Moravy, která se svými přítoky odvádí vody do Dunaje a náleží tak do úmoří Černého moře. Další okrajová část regionu u hranic se Slovenskem leží v povodí váhu, který se vlévá do Dunaje. Velmi malá část území při západním okraji je odvodňována Kyjovou a náleží do povodí Dyje, který je největším pravostranným přítokem řeky Moravy.

Vodní toky a nádrže ve Zlínském kraji

Zlínský kraj spadá převážně do střední části povodí řeky Moravy, která se svými přítoky odvádí vody do Dunaje a náleží tak do úmoří Černého moře. Velmi malá část území při západním okraji je odvodňována Kyjovou a náleží do povodí Dyje, který je největším pravostranným přítokem řeky Moravy. Další okrajová část regionu u hranic se Slovenskem leží v povodí váhu, který se vlévá do Dunaje.

Hlavním vodním tokem v kraji je řeka Morava. Prvním významnějším přítokem Moravy na území kraje je pravostranný kratší úsek Hané, z dalších následuje několik menších přítoků, především Salaška a Kotojedka. Z levostranných přítoků řeky Moravy můžeme jmenovat především Moštěnku, Rusavu a především Dřevnici. Severovýchodní část Zlínského kraje tvoří povodí Bečvy.

Na mnohých tocích byly vybudovány rybníky a nádrže. Na území Zlínského kraje je nyní přibližně 50 rybníků. Velký hydrologický a vodohospodářský význam mají přehradní nádrže, které jsou důležitými vodárenskými zdroji a významně ovlivňují režim toků. Nejstarší nádrží ve Zlínském kraji je nádrž Bystřička, celkem se zde nachází 7 malých vodárenských zdrojů. (Ageris CZ, 2011)

Jakost vodních toků

V kraji bylo sledováno 12 profilů na řekách Morava, Bečva, Vsetínská a Rožnovská Bečva, Haná, Dřevnice, Olšava a Vlára. Problémy s jakostí vody mají zvláště úseky vodních toků s menší vodností a vysokou kumulací zdrojů znečištění. V současnosti jsou ve všech sídlech s počtem obyvatel nad 10 000 vybudovány čistírny odpadních vod, jsou vodní toky stále zatěžovány znečištěním z malých sídel. (Skácel, 2010)

Vodní hospodářství

Celkový objem vyrobené pitné vody pokračoval v dlouhodobém poklesu meziročním snížením o 0,7 mil. m³ na hodnotu 32,19 mil. m³. Zároveň počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodu se meziročně zvýšil o 2 158. Spotřeba pitné vody na obyvatele v roce 2008 činila pouze 81,6 l na obyvatele za den, což je pod průměrem ČR. Ztráty pitné vody ve vodovodní síti se, i přes jejich meziroční zvýšení, dlouhodobě pohybují pod průměrem ČR. (MŽP, 2008).

Počet obyvatel zásobovaných vodou ve Zlínském kraji z vodovodů v roce 2010 byl 542 083 obyvatel, v roce 2009 to bylo 538 398 obyvatel, tzn., že došlo k nárůstu o 0,8 %. Počet obyvatel bydlících v domech, kteří jsou napojeni na kanalizaci s koncovou ČOV vzrostl ze 438 131 obyvatel v roce 2009 na 447 164 obyvatel v roce 2010. (ČSÚ, 2012)

Problematika povodní ve Zlínském kraji

Na území Zlínského kraje jsme mohli v letech 2007 – 2011 zaznamenat povodeň v březnu 2009, povodně v květnu a červnu 2009 a povodně v květnu a červnu 2010.

Povodeň v březnu 2009 byla především důsledkem odtávání významné sněhové pokrývky v povodí řeky Moravy, zejména v nižších a středních polohách. Docházelo k postupnému zvyšování hladin na menších i středních tocích s následným vzestupem hladin i na tocích větších. (Povodí Moravy s. p., 2010 – 2012)

Povodně v květnu a červnu 2010 byly způsobeny vydatnými srážkami, které zavedly hladiny vodních toků protékajících správním obvodem ORP Otrokovicemi. Vzestup hladiny řeky Bečvy byl způsoben významnými srážkami v oblasti Moravskoslezských Beskyd. V prvních červnových dnech došlo k silným srážkám v povodí řeky Dřevnice v okolí Otrokovic. Došlo také ke zvýšení povodňových stavů na Hrabůvce, Mojeně a Buňovském potoku. (Povodí Moravy s. p., 2010-2012)

Nejčastěji zaplavovaným územím je Baťovský (Tlumačovský) les, do kterého se dostávají vody řeky Moravy vzduťou Mojenou a naplněním inundačního koryta u Otrokovic. Záplavová oblast se rozšiřuje dále směrem na Tlumačov. Opakovaným problémovým prvkem je tok Hrabůvky v Otrokovicích a její ústí do Dřevnice. Dále je to obec Kvasice, jež je ohrožována četným povrchovým odtokem. Povodní ohroženým místem je také v obci Hulín vtok Žabínku do zatrubnění a říčka Roštěná s Rymickým potokem. (Hydroprojekt CZ, 2007)

2.1.2 Ovzduší ve Zlínském kraji

Kvalita ovzduší ve Zlínském kraji

Území Zlínského kraje je z hlediska sídelní struktury značně heterogenní. Tomu odpovídají i diference v kvalitě ovzduší. Oblasti podél významných dopravních liniových staveb a významná sídla (Otrokovice, Zlín a Valašské Meziříčí) trpí zhoršenou kvalitou ovzduší, více zatíženou znečištěním zejména z dopravy a průmyslových podniků. Naopak v rozsáhlých lesnatých a horských regionech a v řídkěji osídlených regionech je ovzduší málo zatíženo.

Emisní situace ve Zlínském kraji

Kvalita ovzduší v kraji je ovlivňována malými i velkými zdroji znečištění. Největší podíl na emisní zátěži mají mobilní zdroje. Na celkových emisích se nejvíce podílí CO (cca 70 %), Nox (cca 65 %) a TZL (50 %). Velké zdroje spalování produkují nejvíce emisí SO₂ (cca 80 %). Malé zdroje (především vytápění domácností) mají největší podíl na emisích NH₃ a VOC. Nicméně největším problémem jsou především emise z dopravy, většina dopravy je neustále vedena přímo přes obydlené zóny sídel. K zlepšení situace došlo v oblasti Otrokovice díky dostavbě úseku R55 Otrokovice – Hulín a jejímu napojení na D1. Specifickým problémem Zlínského kraje je také i přímé sousedství s Moravskoslezským krajem, který je z hlediska znečištění ovzduší nejhorší v ČR. (MŽP, 2008 - 2009)

Na území kraje je umístěno 17 měřících stanic určených k monitoringu vybraných znečišťujících látek. ČHMÚ provozuje 3 stanice, HS-SZÚ 6 stanic. Z nestátních organizací pak EKOTOXA provozuje 5 stanic a EKOVIKA 3 stanice. Měřeny jsou následující znečišťující látky: oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid uhelnatý, ozón, prachové částice o velikosti PM₁₀ a PM_{2,5}, benzen, polycyklické aromatické uhlovodíky, olovo, arsen, rtuť a nikl. Zlínský kraj má zpracovaný Integrovaný program snižování emisí Zlínského kraje. (Enviros, 2011)

2.1.3 Horninové prostředí, přírodní zdroje

Půdní prostředí, zemědělství

Území Zlínského kraje je značně členité. Velkou část zabírají horské a podhorské oblasti Karpat s kopcovitým a členitým terénem a vysokým stupněm lesnatosti. Tomu odpovídá i relativně nízký podíl zemědělské půdy.

Celková výměra zemědělské půdy v kraji činí 194 130 ha (stav k 30. 12. 2011). Z celkové výměry kraje připadá na zemědělskou půdu 48,9 %, zbylých 51,1 tvoří půdu nezemědělskou. Územím s největším podílem zemědělské půdy je okres Kroměříž, naopak nejmenší podíl vykazuje okres Vsetín. Z dlouhodobého hlediska je znatelný pokles výměry zemědělské půdy (zejména orné půdy) a v rámci nezemědělské půdy naopak nárůst plošného zastoupení lesů. (ČSÚ, 2012)

Půdy na Zlínsku jsou hojně ohrožovány jak vodní, tak i větrnou erozí. Větrná eroze je rozšířena především při úpatí Bílých Karpat v Hlucké pahorkatině.

Přírodní zdroje a nerostné suroviny

Zlínský kraj je poměrně chudý na nerostné suroviny. Aktuálně jsou využívány především ložiska cihlářských hlín, dále pak šterkopisky zvl. z kvartéru řeky Moravy, které mají význam pro celou ČR.

Mezi hlavní limitující faktory využití ložisek nerostných surovin jsou území zájmu ochrany přírody a krajiny (CHKO, prvky ÚSES, NATURA 2000), dále ochrana lesního a půdního fondu (třídy ochrany půdy v rámci klasifikace BPEJ), ochrana povrchových a podzemních vod. (Zlínský kraj, 2011)

2.1.4 Ochrana fauny, flóry a ekosystémů ve Zlínském kraji

Zlínský kraj můžeme charakterizovat jako velmi přírodně rozmanitý. Rozkládá se od nejteplejších oblastí Panonika v Dolnomoravském úvalu, přes pahorkatiny Vizovických, Litensických, Chřibů a Hostýnských vrchů až po horské hřbety Bílých Karpat, Beskyd a Javorníků. Nalezneme zde i velmi rozmanitá přírodní společenstva od nivních luk a lužních lesů, přes teplomilné doubravy až po husté pastviny, louky, vrcholné lučiny a jednobukové lesy. Nejvyšším místem je vrchol Červova mlýna (1205 m.n.m.) v Beskydech. Nejnižší položeným místem Zlínského kraje je niva řeky Moravy u Uherského Ostrohu 172,5 m. n. m. (Cenia, 2006)

Na území kraje se také nachází CHKO Beskydy a CHKO Bílé Karpaty. Ve Zlínském kraji je 178 zvláště chráněných území, z toho 6 národních přírodních rezervací (NPR), 2 národní přírodní památky (NPP), 39 přírodních rezervací (PR) a 128 přírodních památek (PM). V roce 2011 nebylo vyhlášeno žádné zvláště chráněné území, ani přírodní park (AOPK, 2011).

Na území Zlínského kraje se nachází také 3 ptačí lokality: Horní Vsacko, Hostýnské vrchy a Beskydy. K 1. 1. 2012 se zde nacházelo 59 evropsky významných lokalit. Ptačí lokality a evropsky významné lokality jsou součástí Natura 2000 (AOPK, 2011).

Evropsky významné lokality zabírají 174 656,27 ha území Zlínského kraje. Největší evropsky významnou lokalitou je CHKO Beskydy s rozlohou 120 357,27 hektarů na katastru území Zlínského kraje. Na druhém místě je CHKO Bílé Karpaty s rozlohou 20 037,85 hektarů na katastru území Zlínského kraje. Následuje s malým odstupem Přírodní park Chřiby s rozlohou 19 226,45 hektarů na katastru území Zlínského kraje. (ČSÚ, 2012)

2.1.5 Ochrana krajinného rázu ve Zlínském kraji

Území Zlínského kraje je z hlediska krajinářského atraktivní. Z důvodů ochrany krajinného rázu byly zřízeny přírodní parky, které navíc představují území s významným soustředěním estetických a přírodních hodnot a to intencí § 12 Ochrana krajinného rázu a přírodní park, zákona 114/1992 Sb. V současnosti je na území Zlínského kraje vyhlášeno 6 přírodních parků: Hostýnské vrchy, Chřiby, Prakšická vrchovina, Vizovické vrchy, Záhlinické rybníky a Žlechovické paseky.

2.1.6 Ostatní charakteristiky životního prostředí

Nakládání s odpady

Zlínský kraj se řadí až na 11. místo v pořadí krajů v produkci odpadů. Naopak Zlínský kraj se umístil na předních místech ve sběru vyřazených elektrozařízení.

V roce 2011 bylo na území kraje v provozu 246 zařízení ke sběru, výkupu, využívání a odstraňování odpadů: 4 spalovny nebezpečného odpadu ve Zlíně – Melenovicích, Chropyni, Valašském Meziříčí a nemocniční spalovna v Uherském Hradišti, 2 biodegradační plochy, 12 kompostáren, 14 bioplynových stanic, 2 biodegradační plochy. Nachází se zde také 18 autovrakovišť, na území kraje chybí doposud spalovna komunálního odpadu. Za přispění prostředků z Operačního programu Životní prostředí jsou realizovány rekultivace starých uzavřených skládek. (MŽP, 2010)

Zlínský kraj má již dlouhodobě zpracovaný koncepční dokument Plán odpadového hospodářství Zlínského kraje.

Staré ekologické zátěže

Je známým faktem, že staré ekologické zátěže v ČR představují jeden z nejzávažnějších problémů v oblasti životního prostředí. Situace ve Zlínském kraji je však hodnocena ve vztahu k dalším krajům (Ústecký, Moravskoslezský) jako poměrně příznivá. Spekuluje se, že na území Zlínského kraje se nachází téměř 900 ploch brownfields a více než 90 % z těchto ploch netrpí ekologickými zátěžemi.

Ve Zlínském kraji se nachází celkem 125 starých ekologických zátěží. Nejvíce se jich nachází v okrese Kroměříž (40), následují okresy Zlín (36) a Vsetín (36). Nejméně starých ekologických zátěží se nachází na katastru území okresu Uherské Hradiště (17).

3 POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI EU V LETECH 2007 – 2013

Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU se zaměřuje na podporu celkového harmonického rozvoje regionů členských států. Přispívá ke snižování disparit regionů a podporuje vysokou úroveň ochrany a zlepšování životního prostředí v členských státech.

Dlouhodobý efekt má přinést zaměření na výzkum, vývoj a inovace. K dispozici je 347,41 miliard EUR, tedy 37,5 % rozpočtu EU na politiku hospodářské a sociální soudržnosti. Pro ČR je určeno 26,69 miliard. Evropská komise předkládá zprávy o pokroku regionů EU Evropské radě, Evropskému parlamentu a Výboru regionů a Hospodářskému a sociálnímu výboru. (MMR, 2012)

V ČR byly cíle doplněny o 26 Operačních programů na návrh a doporučení Evropské komise.

3.1 ČR a politika hospodářské a sociální soudržnosti EU

3.1.1 Programové dokumenty

Národní rozvojový plán (NRP) stanovuje v návaznosti na uspořádání politiky soudržnosti Evropské unie hlavní priority budoucího vývoje České republiky. V období 2007 – 2013 jsou definovány následující priority: řešení regionálních disparit, dostupnost a infrastruktura, podnikání, lidské zdroje a vysoké školy, inovace a znalostní ekonomika. Priority jsou v národním rozvojovém plánu dále rozpracovány do dílčích cílů a promítnuty do konkrétních operačních programů. Zásadní prvky jsou využity jako základ národního strategického referenčního rámce.

Již zmíněný **Národní strategický referenční rámec (NSRR)** nahrazuje dřívější Rámec podpory Společenství, zastřešuje čerpání strukturálních podpor v ČR. Národní strategický referenční rámec udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007 – 2013. Obsahuje dvě hlavní části: strategickou a operační. V operační části jsou vymezeny jednotlivé operační programy, včetně finančních alokací. Ve strategické části jsou rozpracovány hlavní priority a cíle, které budou v souladu se strategickými zásadami Společenství v oblasti kohezní politiky. (Jeník, 2010, s. 114 – 115)

Operační programy (OP) se zaměřují na konkrétní definici využití a zaměření prostředků na jednotlivé priority, opatření a popř. i programy. Zpracováním operačních programů byla pověřena resortní ministerstva a krajské úřady. (Jeník, 2010, s. 114 – 115)

Operační programy – Cíl konvergence

Cíl konvergence je určen ke zvýšení sociálního a hospodářského rozvoje regionů na úrovni všech regionů soudržnosti (NUTS II) s výjimkou Hlavního města Prahy a jeho zaměření je:

Podpora Evropského sociálního fondu ESF pro:

- a) Podporu růstu investic do lidského kapitálu,
- b) posílení administrativní kapacity regionálních a národních správ a zvýšení adaptace veřejně správy,
- c) zlepšení schopnosti a kvality vzdělávacích systémů a institucí trhu práce.

Podpora Evropského fondu pro regionální rozvoj ERDF pro:

- a) Ochrana životního prostředí,
- b) zlepšení a rozšíření základní infrastruktury,
- c) diverzifikace a modernizace ekonomické struktury členských států.

V ČR máme operační programy: Operační program Podnikání a inovace, Operační program Doprava, Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Výzkum a vývoj pro inovace, Operační program Vzdělávání a konkurenceschopnost, Operační program Životní prostředí, Integrovaný operační program, Operační Technická pomoc a Operační program ŽP.

OPŽP by měl přispět k ochraně a zlepšování úrovně životního prostředí jako jednoho ze základních principů udržitelného rozvoje. Kvalitní životní prostředí by mělo vést ke zlepšení zdraví obyvatel a přispět ke zvýšení atraktivity ČR pro obyvatele a rovněž investory (Wokoun, 2005, s. 184 – 186).

Dotační politika je velmi důležitým nástrojem pro uplatňování státní politiky v oblasti ochrany životního prostředí. Tento nástroj musí být využíván nejen koncepčně a systematicky, ale musí být zajištěn také pomocí efektivní kontroly. V současnosti je možné v oblasti ochrany přírody a krajiny čerpat podporu z více různých programů. Zásadními

dokumenty jsou dotační programy Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství. Již zmiňovaným cílem diplomové práce je vymezení teoretického základu Operačního programu Životní prostředí, jenž bude základním pilířem praktické části diplomové práce.

4 OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

OP Životní prostředí nabízí v letech 2007 – 2013 z evropských fondů přes 5 miliard Euro. Svým objemem financí (18,4 % se jedná o druhý největší český operační program. Žadatelem o přidělení příspěvku na ekologické projekty se může stát téměř každá. Výše dotace může dosáhnout až 90 % výše nákladů na projekt. Některé osy jsou omezeny maximální hranicí nákladů. Projekty OPŽP jsou rozděleny dále na individuální a velké (velké projekty přesahují celkové náklady na projekt hranici 50 mil. EUR.

Podpora z OPŽP plyne ze tří zdrojů finančních prostředků:

- 1) Fondů ERDF/FS
- 2) SFŽP
- 3) SR (kapitola 315 – životní prostředí)

4.1 Prioritní osa 1 - „Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní“

V ČR se dlouhodobě zlepšuje jakost podzemních vod a povrchových vod. Po roce 1989 dochází k bedlivému sledování vypouštění znečišťujících látek do povrchových vod. Hlavními znečišťovateli jsou polutanty způsobující eutrofizaci, a to především s obsahem fosforu a dusíku. Důležitým cílem ve snižování hrozeb povodní je nutnost omezit vliv nevhodných úprav vodních toků, niv, případně celých povodí pramenitých oblastí, snižující retenční schopnost krajiny. (MŽP, 2008-2012)

Státní správa v oblasti vodního hospodářství je velmi roztržštěná, což velmi ztěžuje efektivní výkon státní správy v tomto důležitém odvětví. Je zde zásadní problém s chybějícím orgánem, který by zastřešoval a řídil státní strategii celého vodárenského sektoru. (Lintymer,2012, s. 6)

4.1.1 Oblasti podpory Prioritní osy 1

Prioritní osa 1 se dále dělí na dvě oblasti podpory,

1.1 „Zlepšení jakosti pitné vody“

1.2 „Omezování rizika povodní“

4.2 Prioritní osa 2 - „Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí“

V rámci této prioritní osy je možné žádat o finanční podporu pro projekty týkající se zlepšení kvality ovzduší a omezení emisí základních znečišťujících látek do ovzduší. Mohou být také podpořeny projekty na výrobu energie obnovitelnými zdroji.

4.2.1 Oblasti podpory Prioritní osy 2

Prioritní osa 2 se dále dělí na dvě oblasti podpory,

2.1 „Zlepšení kvality ovzduší“

2.2 „Omezování emisí.“ (OPŽP, 2012)

V další kapitole se budu věnovat svoji pozornost udržitelnému využívání zdrojů energie.

4.3 Prioritní osa 3 - „Udržitelné využívání zdrojů energie“

Důležitým cílem je podpora bioplynových stanice z této prioritní osy. Musí být využito minimálně 20 % z vyrobeného tepla – teplo se využívá na vytápění objektů v částech nebo i celých sídelních celcích, jako jsou města a obce. (Lintymer. 1, 2010)

Mezi hlavní typy podporovaných projektů ve Zlínském kraji patří projekty, jejímž úkolem je snížit spotřebu energie pomocí zlepšení tepelně-technických vlastností obvodových konstrukcí budov. (OPŽP, 2011)

4.3.1 Oblasti podpory Prioritní osy 3

Tato prioritní osa má tři oblasti podpory:

3.1 „Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu elektřiny, tepla a kombinované výroby obou těchto složek“, druhou oblastí je

3.2 „Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry“ a poslední oblastí je **3) „Environmentálně šetrné systémy přípravy a vytápění tepelné vody pro fyzické osoby“**.

4.4 Prioritní osa 4 - „Zkvalitnění nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží“

Z této prioritní osy se také čerpají finanční prostředky pro oblast starých ekologických zátěží, tato možnost se týká zpracování průzkumných prací a analýz rizik, sanačních opatření a také provedení inventarizace kontaminovaných a potencionálně kontaminovaných míst. Podporovány mohou být projekty, kde je splněna definice staré ekologické zátěže. Jedná se o závažnou kontaminaci podzemních vod, povrchových vod, horninového prostředí a stavebních konstrukcí, která ohrožuje lidské zdraví a složky životního prostředí (Lintymer, 2011).

Ve Zlínském kraji se z této prioritní osy nejvíce realizují projekty na třídíčky odpadů, úpravný odpadů (stavebního odpadu, pneumatik a autovraků), odstranění nepovolených skládek umístěných v chráněných územích, systémy pro svoz a separaci odpadů a bioodpadů, sběrné dvory a sklady komunálního odpadu, systémy pro separaci nebezpečných složek komunálních odpadů a zdravotnických odpadů, regionální systém pro mechanickou a biologickou úpravu komunálního odpadu, zařízení na energetické využití komunálního odpadu a sanace vážně kontaminovaných lokalit, rekultivace starých skládek (OPŽP, 2010).

4.4.1 Oblasti podpory Prioritní osy 4

Prioritní osa se dále dělí na dvě oblasti podpory:

4.1 „Zkvalitnění nakládání s odpady“ a další je oblast podpory

4.2 „Odstraňování starých ekologických zátěží (SEZ)“.

4.5 Prioritní osa 5 - „Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik“

Tato prioritní osa podporuje formou dotací projekty zaměřené na omezování průmyslového znečištění a s ním související rizika pro životní prostředí s důrazem na prevenci a výzkum v oblasti znečišťujících látek a jejich monitorování (OPŽP, 2012).

4.5.1 Oblasti podpory Prioritní osy 5

Oblast podpory 5.1 „Omezování průmyslového znečištění“

Ve Zlínském kraji se nerealizují žádné projekty z této prioritní osy.

V další kapitole se budu věnovat prioritní ose 6.

Ochrana přírody a krajiny je specifická oblast v rámci ochrany životního prostředí. Není všemi lidmi vnímána jako důležitá, někteří lidé v ČR ji naopak vnímají jako nepříjemnou překážku v prosazování vlastních zájmů.

4.6 Prioritní osa 6 - „Zlepšování stavu přírody a krajiny“

Vstupem ČR do EU vznikly nové závazky vyplývající ze Směrnice Rady 79/409/EHS o ochraně planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.

Ve Zlínském kraji je tato prioritní osa využívána pro projekty týkající se vyhlášení a zpracování podkladů území soustavy Natura 2000, revitalizace a zakládání významné sídelní zeleně, individuální zakládání a obnova parků a lesoparků, revitalizace mokřadů a vodních toků, opatření k ochraně proti větrné a vodní erozi, likvidace a regulace invazivních druhů rostlin a živočichů a další (Severa, 2008, s. 26).

4.6.1 Oblast podpory Prioritní osy 6

V rámci prioritní osy 6 jsou realizovány následující oblasti podpory:

6.1 „Implementace a péče o územní soustavy Natura 2000,“

6.2 „Podpory biodiverzity,“

6.3 „Obnova krajinných struktur,“

6.4 „Optimalizace vodního režimu krajiny,“

6.5 „Podpora regenerace urbanizované krajiny.“

6.6 „Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod“

4.7 Prioritní osa 7 - „Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu“

V rámci této prioritní osy mohou být podpořeny projekty na vybudování center environmentálního vzdělávání a informačních center zabývajících se ochranu životního prostředí. Součástí podpory projektů je i tvorba kvalitních materiálů pro environmentální vzdělávání, daná centra musejí 100 % splňovat nízkoenergetický standard pro energetickou náročnost. V rámci této prioritní osy mohou být podpořeny také naučné stezky, které přispívají velkým dílem ke zvýšení povědomí o ochraně životního prostředí (OPŽP)

4.7.1 Oblast podpory Prioritní osy 7

Jedinou oblastí podpory je 7.1 „Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací.“

4.8 Prioritní osa 8 – Technická pomoc

Hlavním cílem této prioritní osy je zajistit řádnou implementaci Operačního programu Životní prostředí.

4.8.1 Oblast podpory Prioritní osy 8

8.1 „Technická pomoc při přípravě, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Životní prostředí“

8.2 „Ostatní výdaje technické pomoci OPŽP.“

4.8.2 Orgány realizace

Řídicím orgánem Operačního programu Životní prostředí je jak napovídá i jeho název Ministerstvo životního prostředí, které je zároveň také odpovědné za provádění a realizaci tohoto programu. (OPŽP, 2011)

Státní fond životního prostředí (SFŽP) je delegovaným orgánem Ministerstva životního prostředí. SFŽP je zprostředkujícím subjektem. Řídicí výbor má za úkol ověřovat správnost hodnocení projektů a jejich doporučení k podpoře. Monitorovací výbor OPŽP je stanoven pro potřeby schvalování kritérií pro výběr projektů, monitorování a kontroly. (SFŽP, 2011)

Agentura ochrany přírody a krajiny zajišťuje příjem žádostí z Prioritní osy 6 a zároveň vydává odborná stanoviska k projektovým žádostem. (Severa, 2010)

Ministerstvo financí je platebním a certifikačním orgánem Operačního programu Životní prostředí. Každý projekt může projít auditem.

4.8.3 Financování projektů z OPŽP

Výše podpory se odvíjí z celkových způsobilých výdajů tzn. výdajů vázaných na podporu. Předpokládaný výše podpory bude poskytována z evropských fondů – Fond soudržnosti, Evropský fond regionálního rozvoje v maximální výši 85 % z celkových způsobilých výdajů. Státní fond životního prostředí poskytuje maximálně 4 % z celkových způsobilých výdajů. Z prostředků státního rozpočtu ČR je poskytnuto max. 1 % z celkových způsobilých výdajů. Příjemci podpory se podílí spolufinancováním minimálně ve výši 10 % z celkových způsobilých výdajů. (SFŽP, 2009)

Na základě teoretických poznatků jsem si stanovil následující hypotézy, jejichž platnost ověřím v praktické části své diplomové práce:

H1: Ve Zlínském kraji bylo schváleno alespoň 20 projektů v rámci Prioritní osy 1

H2: V rámci Prioritní osy 6 byly schváleny projekty minimálně za 340 000 000 Kč

H3: V rámci Prioritní osy 5 nebyl ve Zlínském kraji schválen žádný projekt

Hypotéza číslo 1, číslo 2 a číslo 3 bude verifikována prostřednictvím kvantitativního výzkumu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Zdrojem dat k této analýze projektů Operačního programu Životní prostředí byla databáze dostupná na internetových stránkách Operačního programu Životní prostředí, zde jsem si vyhledal všechny schválené projekty mezi lety 2007 – 2011. Důležitým zdrojem dat v mé praktické části byla také stránka Regionálního informačního systému, zde jsem si vyhledal data důležité pro moji matematicko-statistickou analýzu. V analytické části budu komparovat projekty Zlínského kraje s ostatními kraji v ČR a porovnávat budu také jednotlivé ORP Zlínského kraje. Součástí analýzy bude také přepočet podpořených projektů na 1 obyvatele v rámci ORP. Analýze budou podrobeny projekty v následujících stavech:

- a) financování projektu ukončeno
- b) projekt v realizaci
- c) realizace projektu ukončena
- d) schválen k financování

Stěžejním krokem k provedení této analýzy bylo vytvoření databáze projektů dle prioritních os, přiřazení alokovaných finančních prostředků a seřazení projektů dle sídla žadatelů v rámci jednotlivých ORP Zlínského kraje, aby mohlo být realizováno srovnání. Součástí analýzy je celkem 529 projektů v rámci 7 prioritních os, které byly do 14. 11. 2011 schváleny Ministerstvem Životního prostředí ČR.

Ve Zlínském kraji byly k 14. 11. 2011 podpořeny projekty v celkové hodnotě 3,75 mld. Kč. V porovnání s celkovou částkou všech podpořených projektů v ČR (73,81 mld. Kč) je z celkového počtu 14 krajů Zlínský kraj na 8. místě.

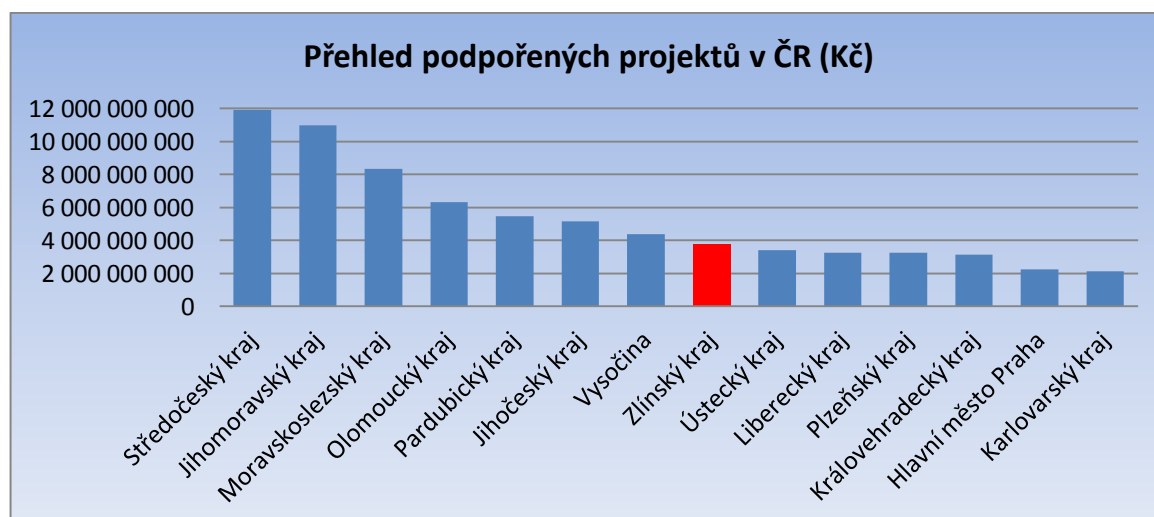
Tab. 2. Přehled podpořených projektů v ČR

Kraj ČR	Celková schválená podpora
Středočeský kraj	11 912 774 914
Jihomoravský kraj	11 000 871 645
Moravskoslezský kraj	8 351 827 280
Olomoucký kraj	6 324 705 876
Pardubický kraj	5 473 805 215
Jihočeský kraj	5 177 793 180
Vysočina	4 382 342 415
Zlínský kraj	3 749 719 672
Ústecký kraj	3 400 330 892
Liberecký kraj	3 263 781 206
Plzeňský kraj	3 251 256 926
Královehradecký kraj	3 139 441 266
Hlavní město Praha	2 255 768 781
Karlovarský kraj	2 125 676 260
Celkem	73 810 095 528

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Na prvním místě se s částkou 11,91 mld. umístil Středočeský kraj, na posledním místě se umístil kraj Karlovarský s celkovou schválenou podporou 2,12 mld.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP

Graf 1. Přehled podpořených projektů v ČR

Žadatelé projektů v rámci Zlínského kraje předložili 529 úspěšných žádostí, kraj patří z tohoto hlediska mezi nejúspěšnější kraje ČR.

Tab. 3. Přehled schválených projektů v ČR

Kraj ČR	Počet projektů
Jihomoravský kraj	787
Středočeský kraj	636
Vysočina	617
Zlínský kraj	529
Moravskoslezský kraj	493
Jihočeský kraj	482
Olomoucký kraj	470
Pardubický kraj	398
Plzeňský kraj	300
Královehradecký kraj	267
Ústecký kraj	263
Liberecký kraj	226
Karlovarský kraj	170
Hlavní město Praha	132
Celkem	5770

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

5.1 Analýza prioritní osy 1- Zlepšování vodohospodářské situace a snižování rizika povodní ve Zlínském kraji

V rámci prioritní osy č. 1 bylo od roku 2007 schváleno v celé České republice celkem 652 projektů, v celkové výši 40 mld. korun. Ve Zlínském kraji bylo v rámci Prioritní osy 1 - Zlepšování vodohospodářské situace a snižování rizika povodní schváleno 42 projektů při celkové schválené podpoře 2,62 mld. korun. Zlínský kraj je vzhledem k těmto údajům průměrným, ve srovnání s ostatními kraji v ČR. Z mojí tabulky je patrné, že nejvíce projektů bylo předloženo žadateli, jejichž projekty byly realizovány v rámci Středočeského kraje, projekty byly doposud podpořeny ve výši 7 558 008 230 Kč. V kontrastu s touto částkou je celková schválená podpora projektů předložených v rámci Hlavního města Prahy, tato částka doposud činí 482 648 742 Kč. Žadatelé Zlínského kraje vyčerpali k 14. 11. 2012 6, 47 % z celkové schválené podpory v ČR.

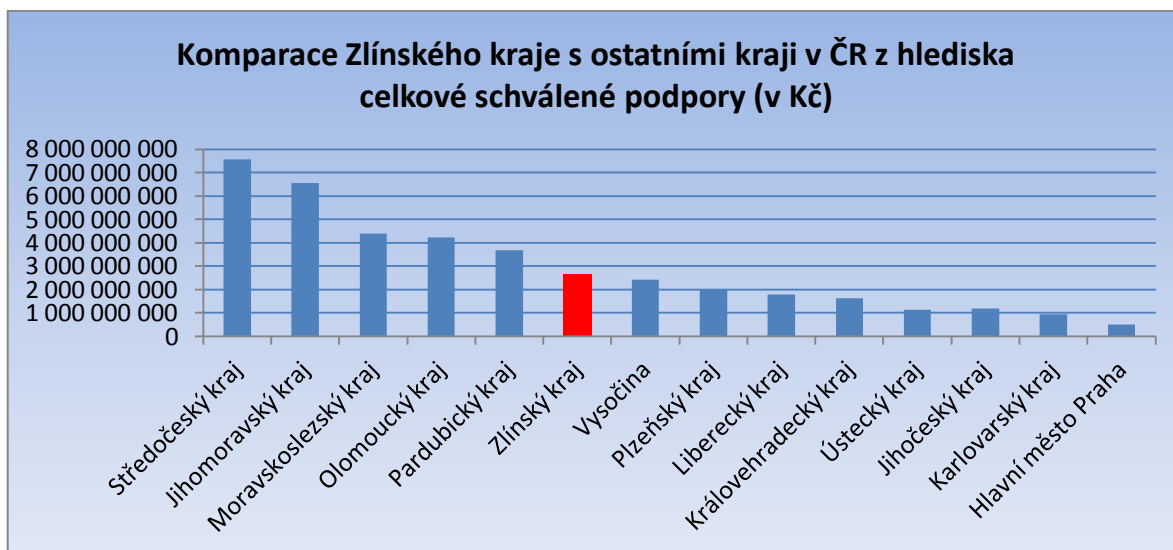
Tab. 4. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 1

Komparace Zlínského kraje s ostatními kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory		
Kraj ČR	Počet projektů	Celková schválená podpora v Kč
Středočeský kraj	106	7 558 008 230
Jihomoravský kraj	84	6 535 432 820
Moravskoslezský kraj	66	4 397 935 888
Olomoucký kraj	66	4 215 924 250
Pardubický kraj	62	3 668 034 073
Zlínský kraj	42	2 620 770 114
Vysočina	42	2 406 771 806
Plzeňský kraj	28	1 991 344 964
Liberecký kraj	24	1 786 724 094
Královehradecký kraj	46	1 606 400 509
Ústecký kraj	21	1 113 828 461
Jihočeský kraj	43	1 167 069 846
Karlovarský kraj	15	923 291 074
Hlavní město Praha	7	482 648 742
Celkový součet	652	40 474 184 871
Průměr v ČR	47	2 891 013 205

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Z analyzovaných dat v tab. 4. vyplývá, že počtem schválených projektů je Zlínský kraj lehce nadprůměrný, průměr schválených projektů v rámci Prioritní osy č. 1- Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní činí 47 projektů.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP

Graf 2. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 1

5.1.1 Analýza Prioritní osy 1 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji

Tab. 5. Přehled projektů jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 1

ORP Zlínský kraj	Počet projektů	Celková podpora projektů (Kč)
Holešov	1	3 371 910
Kroměříž	7	294 691 786
Luhačovice	1	176 018 940
Rožnov pod Radhoštěm	5	42 272 462
Uherské Hradiště	4	113 134 113
Uherský Brod	3	201 535 553
Valašské Meziříčí	4	238 649 273
Vizovice	2	58 290 767
Vsetín	13	1 456 598 325
Zlín	2	26 259 112
Celkový počet	42	2 620 770 114

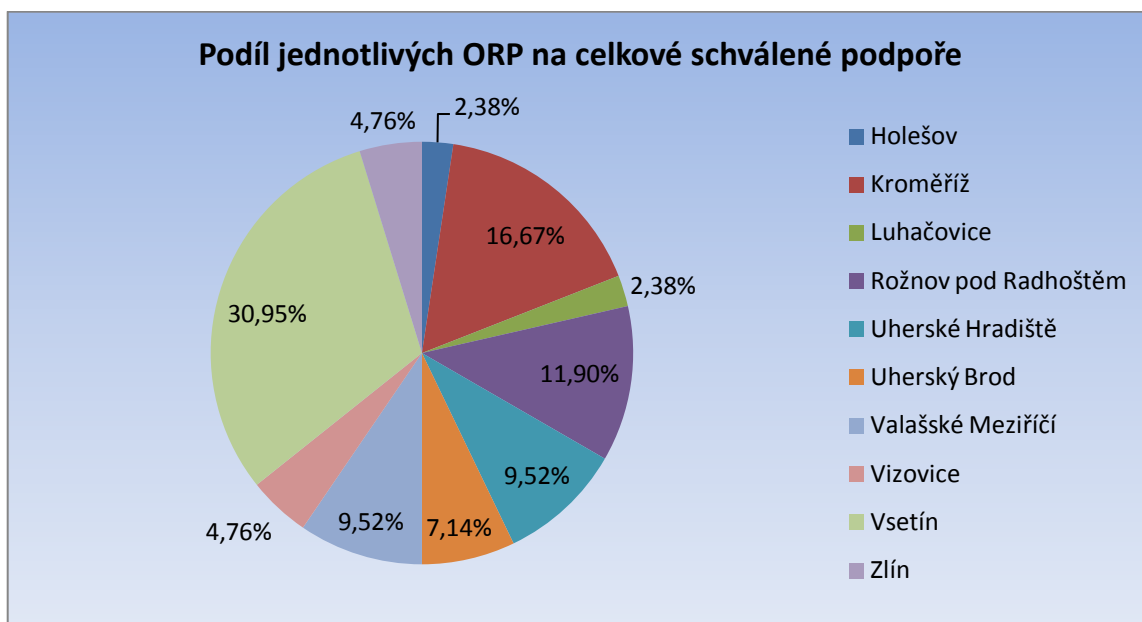
Zdroj: Vlastní zpracování na základě RIS(2012)

Z tab. 5. vyplývá, že mezi obcemi s rozšířenou působností dominuje z hlediska celkové podpory projektů ORP Vsetín se 13 projekty s celkovou finanční alokací 1,45 miliard korun. Důvodem tohoto faktu je projekt „Čistá Bečva II“, který tvoří 75 % této částky. Na druhém místě je ORP Kroměříž s celkovou finanční podporou projektů téměř 295 milionů korun. Na třetím místě podle celkové podpory projektů je ORP Valašské Meziříčí s celkovou podporou projektů téměř 239 milionů korun. Za těmito ORP následují ORP Uherský Brod, Luhačovice, Uherské Hradiště, Vizovice, Rožnov pod Radhoštěm, Zlín a Holešov.

Projekt „Čistá řeka Bečva II“ navazuje na projekt „Čistá řeka Bečva I“, cílem projektu je zvýšit % napojení na ČOV a zvýšení úrovně čištění odpadních vod (odstranění dusíku a fosforu). Žadatele je sdružení Mikroregionu Vsetínsko. Podle stanoviska Ministerstva Životního prostředí je tento projekt nazýván „velkým“, protože jeho hodnota schválené podpory přesahuje hranici 50 mil EUR. Projekt byl schválen v celkové podpoře 1 197 643 776 Kč.

Graf 3. zobrazuje procentuální podíl jednotlivých ORP Zlínského kraje na celkové schválené podpoře. Největší podíl má ORP Vsetín, téměř 31 %.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě RIS

Graf 3. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 1

5.1.2 Komparace prioritní osy 1 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP

Tab. 6. Přepočtená celková podpora projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 1

ORP Zlínský kraj	Celková podpora projektů (Kč)	Počet obyvatel	Kč/obывatele ORP
Holešov	3 371 910	21 880	154
Kroměříž	294 691 786	70 137	4 202
Luhačovice	176 018 940	19 270	9 134
Rožnov pod Radhoštěm	42 272 462	35 321	1 197
Uherské Hradiště	113 134 113	90 686	1 248
Uherské Brod	201 535 553	53 701	3 753
Vizovice	238 649 273	16 591	14 384
Valašské Meziříčí	58 290 767	42 235	1 380
Vsetín	1 456 598 325	67 351	21 627
Zlín	26 259 112	99 023	265
Celkem/Průměr	2 620 770 114	629 896	4 161

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPZP(2011)

Díky projektu „Čistá řeka Bečva“ nejvyšší podíl schválené podpory na jednoho obyvatele alokovan v ORP Vsetín, tento podíl činí 21 627 Kč na obyvatele. Nejnižší podíl podpory na jednoho obyvatele je v ORP Holešov, tento podíl činí 154 Kč na obyvatele.

5.2 Analýza prioritní osy 2 Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí ve Zlínském kraji

V rámci prioritní osy 2 bylo schváleno v celé České republice 234 projektů v celkové výši 2,36 miliard korun. Ve Zlínském kraji bylo v rámci prioritní osy č. 2 schváleno 24 projektů v celkové výši 250 708 330 Kč. Zlínský kraj se umístil na třetím místě v počtu celkové schválené podpory v na druhé místo Jihočeského kraje mu chybělo cca 21 milionů korun. Na prvním místě byl s obrovským náskokem Moravskoslezský kraj s celkovou schválenou podporou přes 1 mld. korun. Podíl žadatelů Zlínského kraje je 10,5 % na celkové podpoře.

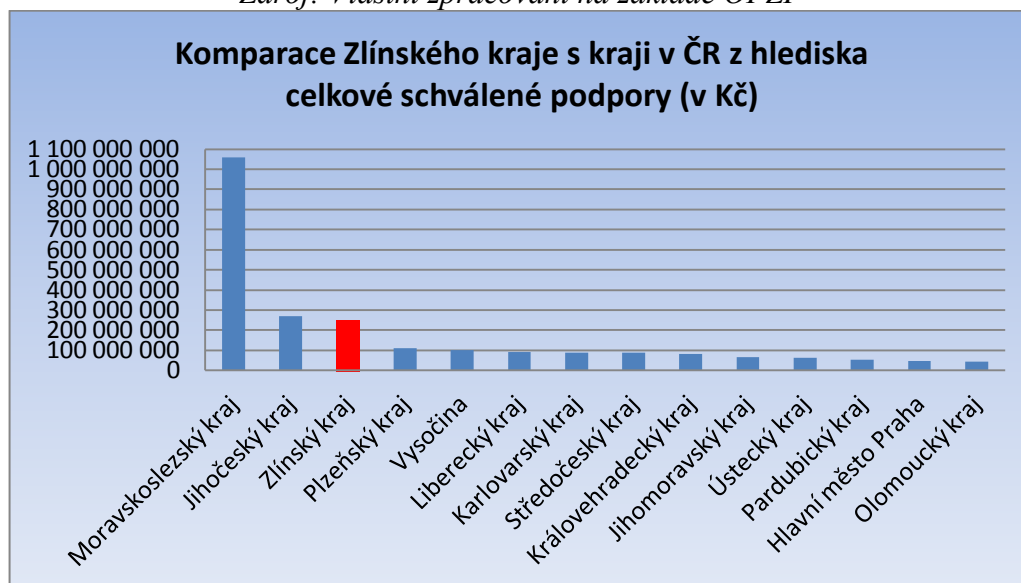
Tab. 7. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 2

Komparace Zlínského kraje s ostatními kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory		
Kraj ČR	Počet projektů	Celková schválená podpora v Kč
Moravskoslezský kraj	29	1 058 980 972
Jihočeský kraj	24	271 235 904
Zlínský kraj	24	250 708 330
Plzeňský kraj	18	110 868 976
Vysočina	32	100 278 461
Liberecký kraj	13	90 941 716
Karlovarský kraj	6	89 547 315
Středočeský kraj	18	88 093 550
Královehradecký kraj	16	81 102 675
Jihomoravský kraj	20	65 561 205
Ústecký kraj	8	61 585 654
Pardubický kraj	12	53 377 912
Hlavní město Praha	3	47 513 137
Olomoucký kraj	11	44 452 347
Celkový součet	234	2 369 795 807
Průměr v ČR	17	169 271 129

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Zlínský kraj se svými 24 projekty je nadprůměrný mezi zbylými kraji v ČR. Kraj Vysočina se svými 32 projekty nejvíce vymyká z průměru. Velmi nadprůměrný je také Moravskoslezský kraj se svými 29 projekty. Na opačné straně se nachází Hlavní město Praha, které se svými 3 projekty spadá do hlubokého podprůměru.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP

Graf 4. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 2

5.2.1 Analýza Prioritní osy 2 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji

V rámci OPR lze vyzorovat velké disparity. Téměř 62 % všech prostředků směřovala do ORP Otrokovice na 2 projekty.

Tab. 8. Přehled projektů jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 2

ORP Zlínský kraj	Počet projektů	Celková podpora (Kč)
Holešov	6	10 217 337
Kroměříž	1	2 835 000
Otrokovice	2	154 544 362
Rožnov pod Radhoštěm	1	1 020 865
Uherské Hradiště	4	25 256 412
Uherský Brod	1	2 785 932
Valašské Meziříčí	2	9 288 819
Vsetín	4	12 677 509
Zlín	3	32 082 092
Celkový počet	24	250 708 328

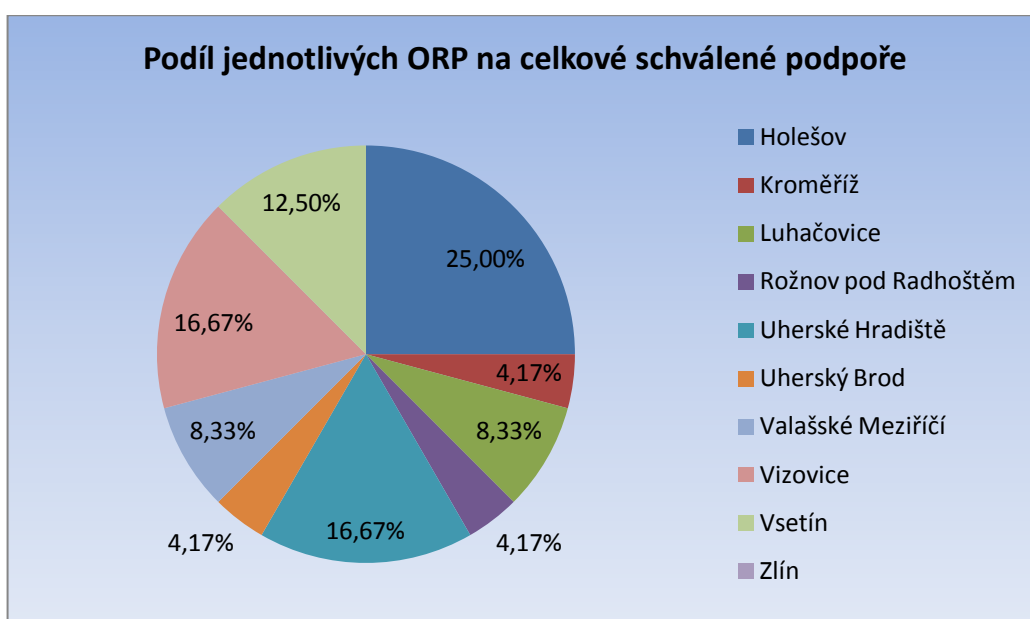
Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Na prvním místě mezi ORP se umístila ORP Otrokovice s celkovou schválenou podporou 154 544 362 Kč, této částce se nejvíce promítlo schválení projektu „Snížení emisí Teplárna Otrokovice a. s.“, jehož celková schválená podpora činí 149 159 744 Kč a na druhém místě s velkým odstupem se umístila ORP Zlín s podporou 32 082 092 Kč. ORP Zlín následuje

ORP Uherské Hradiště s celkovou podporou projektů ve výši 25 256 412 Kč. Na čtvrtém místě se umístila ORP Vsetín. Těsně nad hranicí 10 milionů se umístila ORP Holešov. Zbývající ORP nedosáhli hranici 10 milionů, jejich schválenou podporu včetně počtu schválených projektů udává tab. 7.

Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy č. 2 - Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí ve Zlínském kraji.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě RIS

Graf 5. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 2

5.2.2 Komparace prioritní osy 2 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP

Tab. 9. Přepočet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 2

ORP Zlínský kraj	Celková podpora projektů (Kč)	Počet obyvatel	Kč/obvatele ORP
Holešov	10 217 337	21 880	467
Kroměříž	2 835 000	70 137	40
Otrokovice	154 544 362	34 987	4 417
Rožnov pod Radhoštěm	1 020 865	35 321	29
Uherské Hradiště	25 256 412	90 686	279
Uherské Brod	2 785 932	53 701	52
Valašské Meziříčí	9 288 819	42 235	220
Vsetín	12 677 509	67 351	188
Zlín	32 082 092	99 023	324
Celkem/Průměr	250 708 328	629 896	398

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Z tab. 9. je patrné, že nejvyšší přepočet schválené podpory na jednoho obyvatele je alokovan v ORP Otrokovice, tento podíl činí 4 417 Kč na obyvatele. Nejnižší podíl podpory na jednoho obyvatele je v ORP Rožnov pod Radhoštěm, tento podíl činí 29 Kč na obyvatele.

5.3 Analýza prioritní osy 3 – Zlepšení využívání obnovitelné energie Ve Zlínském kraji

V rámci prioritní osy č. 3 bylo od roku 2007 schváleno v celé České republice celkem 175 projektů, v celkové výši 12,13 miliard korun. Ve Zlínském kraji bylo v rámci Prioritní osy č. 3 – Zlepšení využívání obnovitelné energie schváleno od roku 2007 199 projektů v celkové schválené podpoře 864 869 995 Kč. Zlínskému kraji díky těmto údajům patří 6. příčka mezi 14 kraji České republiky. V počtu schválených projektů se dokonce umístil na 2. místě za Moravskoslezským krajem. Žadatelé Zlínského kraje využili 6,5 % z celkové schválené podpory přiznané všem krajům.

Na další stránce uvádím celkový souhrn všech projektů v rámci krajů ČR.

Tab. 10. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 3

Kraj ČR	Počet projektů	Celková schválená podpora v Kč
Moravskoslezský kraj	171	1 859 345 080
Jihomoravský kraj	248	1 480 955 120
Hlavní město Praha	103	1 097 083 647
Jihočeský kraj	117	1 006 471 783
Ústecký kraj	92	888 884 631
Zlínský kraj	191	847 551 542
Olomoucký kraj	131	823 162 601
Pardubický kraj	156	769 871 499
Středočeský kraj	129	756 006 294
Královehradecký kraj	102	573 714 635
Vysočina	115	570 848 386
Liberecký kraj	82	517 845 440
Karlovarský kraj	54	468 346 684
Plzeňský kraj	66	393 138 687
Celkový součet	1 757	13 053 226 029
Průměr v ČR	126	932 373 287

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Z analyzovaných dat je patrné, že průměrný počet schválených projektů v České republice činí 126, Zlínský kraj je se svými 191 projekty velmi nadprůměrný a patří mu dokonce druhé místo v počtu schválených projektů.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP

Graf 6. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 3

5.3.1 Analýza Prioritní osy 3 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji

Tab. 11. Přehled projektů ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 3

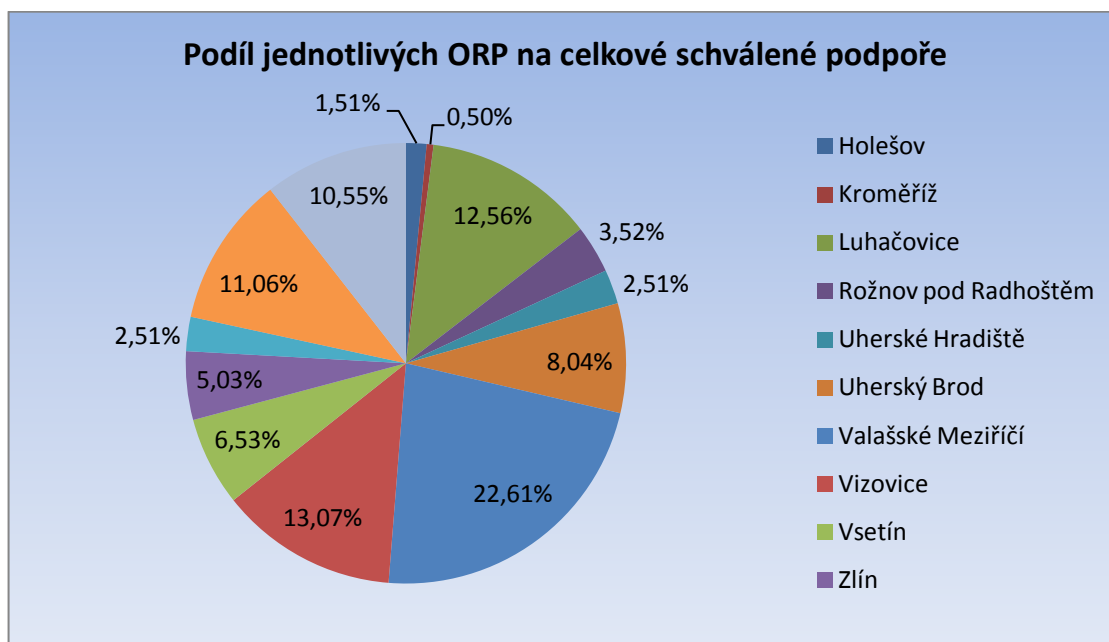
ORP Zlínský kraj	Počet projektů	Celková podpora (Kč)
Bystřice pod Hostýnem	3	7 045 660
Holešov	1	27 766 340
Kroměříž	25	76 442 278
Luhačovice	7	11 785 831
Otrokovice	5	24 055 351
Rožnov pod Radhoštěm	16	48 325 170
Uherské Hradiště	45	165 217 594
Uherský Brod	26	103 781 306
Valašské Klobouky	13	38 640 174
Valašské Meziříčí	10	40 597 852
Vizovice	5	7 852 044
Vsetín	22	58 725 446
Zlín	21	45 690 993
Celkový počet	199	655 926 039

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Z tab.11. vyplývá, že z hlediska celkové schválené podpory je neúspěšnější ORP ve Zlínském kraji Uherské Hradiště s 45 projekty a celkovou schválenou podporou 165 217 594 Kč. Za ORP Uherské Hradiště se umístila ORP Uherský Brod s 26 projekty s celkovou schválenou podporou 103 781 306 Kč. Na třetím místě se nachází ORP Kroměříž s 25 schválenými projekty a se schválenou podporou 76 442 278 Kč.

Nejvíce schválených projektů bylo v rámci prioritní oblasti 3.2. Projektem s nejvyšší schválenou podporou je „Snížení spotřeby energie v budovách města Uherské Hradiště“, který spadá do právě vítězného ORP Uherské Hradiště. Tento projekt je podpořen částkou 31 178 611 Kč.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě RIS

Graf 7. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 3

5.3.2 Komparace prioritní osy 3 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP

Tab. 12. Přepočtená celková podpora projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 3

ORP Zlínský kraj	Celková podpora projektů (Kč)	Počet obyvatel	Kč/obyvatel ORP
Bystřice pod Hostýnem	7 045 660	16 019	440
Holešov	27 766 340	21 880	1 269
Kroměříž	76 442 278	70 137	1 090
Luhačovice	11 785 831	19 270	612
Otrokovice	24 055 351	34 987	688
Rožnov pod Radhoštěm	48 325 170	35 321	1 368
Uherské Hradiště	165 217 594	90 686	1 822
Uherský Brod	103 781 306	53 701	1 933
Valašské Klobouky	38 640 174	16 591	2 329
Valašské Meziříčí	40 597 852	42 235	961
Vizovice	7 852 044	16 591	473
Vsetín	58 725 446	67 351	872
Zlín	45 690 993	99 023	461
Celkem	655 926 039	629 896	1 042

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPZP(2011)

Z tab. 12 je patrné, že nejvyšší přepočtená schválená podpora na jednoho obyvatele alokovaná v ORP Valašské Klobouky, tento přepočtený činí 2 329 Kč na obyvatele. Nejnižší přepočtený na jednoho obyvatele je v ORP Bystřice pod Hostýnem (440 Kč).

5.4 Analýza prioritní osy č. 4 – Zlepšení nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží ve Zlínském kraji

V rámci prioritní osy č. 4 bylo od roku 2007 schváleno v celé České republice celkem 1 155 projektů, v celkové výši 10,8 mld. korun. Ve Zlínském kraji bylo v rámci Prioritní osy č. 4 – Zlepšování nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží schváleno od roku 2007 141 projektů v celkové schválené podpoře 1 025 012 104 Kč. Zlínskému kraji díky těmto údajům patří čtvrtá příčka mezi všemi 14 kraji České republiky. V počtu schválených projektů mu dokonce náleží třetí příčka mezi kraji ČR. Žadatelé Zlínského kraje využili 9,45 % z celkové schválené podpory.

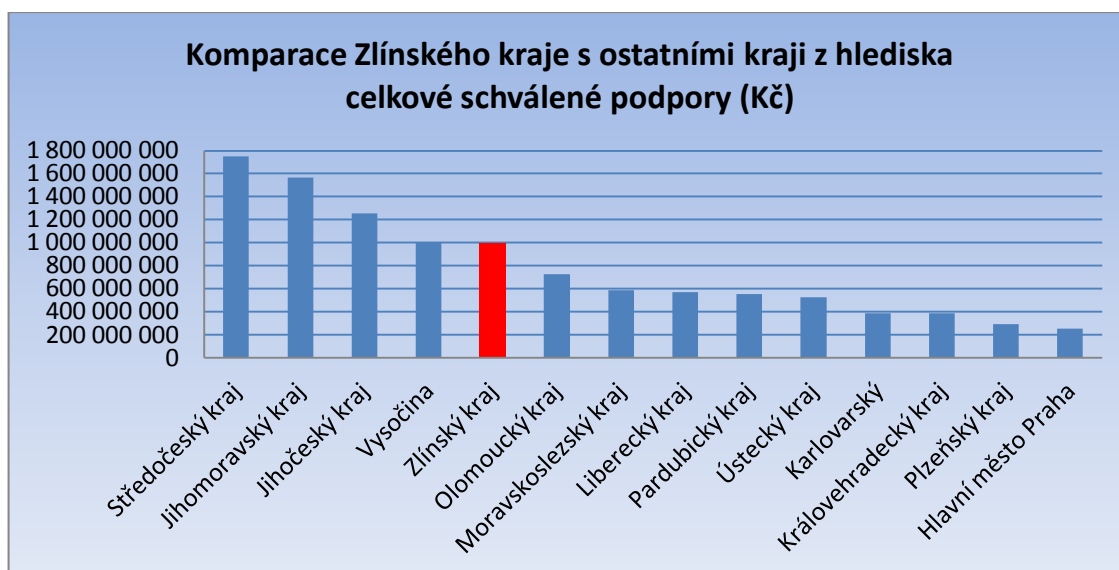
Tab. 13. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 4

Komparace Zlínského kraje s ostatními kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory		
Kraj ČR	Počet projektů	Celková schválená podpora v Kč
Středočeský kraj	163	1 752 091 110
Jihomoravský kraj	168	1 566 745 345
Jihočeský kraj	98	1 253 385 547
Zlínský kraj	141	1 025 012 104
Vysočina	93	998 521 475
Olomoucký kraj	111	725 449 839
Moravskoslezský kraj	87	584 927 907
Liberecký kraj	25	570 861 346
Pardubický kraj	86	551 894 361
Ústecký kraj	55	523 554 633
Karlovarský kraj	22	384 729 791
Královehradecký kraj	43	384 044 740
Plzeňský kraj	52	294 245 542
Hlavní město Praha	11	254 068 284
Celkový součet	1155	10 837 543 696
Průměr v ČR	83	774 110 264

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Zlínský kraj se se svými 141 schválenými projekty pohybuje vysoce nad průměrem, který činí v ČR činí 83 projektů v této prioritní ose. K nadprůměrným krajům, co do počtu schválených projektů dále patří Středočeský a Jihomoravský kraj. Na druhou stranu Hlavní město Praha zaostává se svými 11 schválenými projekty hluboce pod průměrem.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP

Graf 8. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 4

5.4.1 Analýza Prioritní osy 4 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji

Tab. 14. Přehled jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 4

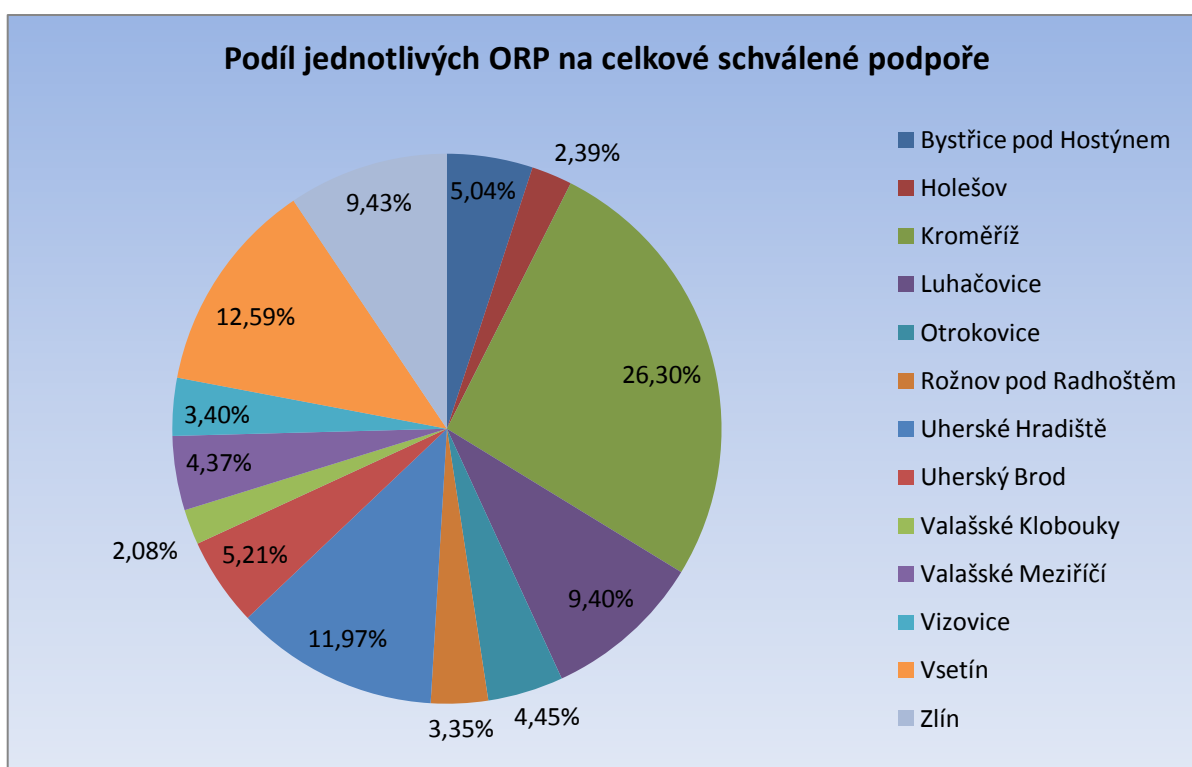
ORP Zlínský kraj	Počet projektů	Celková podpora (Kč)
Bystřice pod Hostýnem	7	51 700 645
Holešov	2	24 519 762
Kroměříž	30	269 618 673
Luhačovice	7	96 346 060
Otrokovice	7	45 628 062
Rožnov pod Radhoštěm	8	34 365 132
Uherské Hradiště	20	122 741 765
Uherský Brod	9	53 426 649
Valašské Klobouky	8	21 291 062
Valašské Meziříčí	9	44 824 009
Vizovice	7	34 841 587
Vsetín	15	129 093 230
Zlín	12	96 615 468
Celkový počet	141	1 025 012 104

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPZP(2011)

Z tab. 14. vyplývá, že nejvíce schválených a podpořených projektů ve Zlínském kraji se nachází v ORP Kroměříž. V ORP Kroměříž došlo od roku 2007 ke schválení 30 projektů,

v celkové schválené podpoře 269 618 673 Kč. Na druhém místě z hlediska celkové podpory se s velkým odstupem umístila ORP Vsetín s 15 projekty o celkové schválené podpoře 129 093 230 Kč. Na třetím místě se umístila obec s rozšířenou působností Uherské Hradiště s celkovou schválenou podporou 122 741 765 Kč pro 20 projektů. První místo mezi ORP získala ORP Kroměříž díky schváleném projektu „Chropyně – skládka Smeták – rekultivace skládky“, v celkové schválené podpoře 51 105 956 Kč.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě RIS

Graf 9. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 4

5.4.2 Komparace prioritní osy 1 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP

Tab. 15. Přepočet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 4

ORP Zlínský kraj	Celková podpora projektů (Kč)	Počet obyvatel	Kč/obyvatel ORP
Bystřice pod Hostýnem	51 700 645	16 019	3 227
Holešov	24 519 762	21 880	1 121
Kroměříž	269 618 673	70 137	3 844
Luhačovice	96 346 060	19 270	5 000
Otrokovice	45 628 062	34 987	1 304
Rožnov pod Radhoštěm	34 365 132	35 321	973
Uherské Hradiště	114 071 055	90 686	1 258
Uherské Brod	53 426 649	53 701	995
Valašské Klobouky	21 291 062	16 591	1 283
Valašské Meziříčí	44 824 009	42 235	1 061
Vizovice	34 841 587	16 591	2 100
Vsetín	129 093 230	67 351	1 917
Zlín	96 615 468	99 023	976
Celkem/Průměr	1 025 012 104	629 896	1 627

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Z tab. 15. je patrné, že nejvyšší přepočet schválené podpory na jednoho obyvatele alokovan v ORP Luhačovice, tento přepočet činí rovných 5 000 Kč na obyvatele. Nejnižší přepočet podpory na jednoho obyvatele je v ORP Rožnov pod Radhoštěm (973 Kč).

5.5 Prioritní osa č. 5 - Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik

V období 2007 – 2011 ve Zlínském kraji nebyl schválen žádný projekt podpořený z této prioritní osy. Z hlediska celkové schválené podpory se na prvním místě umístil Ústecký kraj s 209 434 951 Kč. Na druhém místě se umístil kraj hlavní město Praha s celkovou schválenou podporou 194 581 820 Kč. Další pořadí krajů můžete vidět v tab. 16.

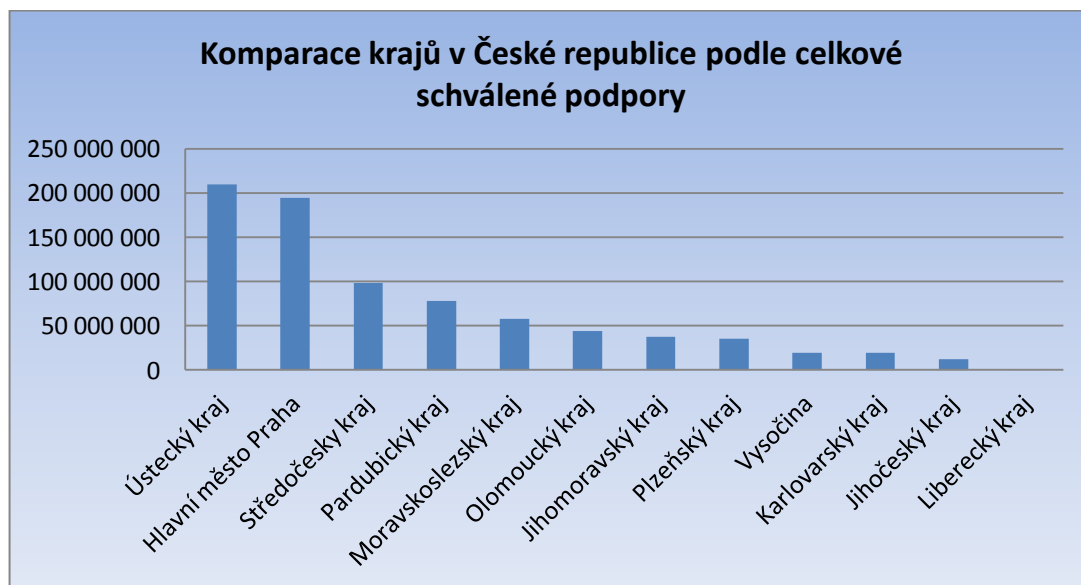
Tab. 16. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 5

Komparace Zlínského kraje s ostatními kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory		
Kraj ČR	Počet projektů	Celková schválená podpora v Kč
Ústecký kraj	3	209 434 951
Hlavní město Praha	2	194 581 820
Středočeský kraj	12	98 287 832
Pardubický kraj	9	78 276 507
Moravskoslezský kraj	6	57 871 994
Olomoucký kraj	5	44 126 995
Jihomoravský kraj	9	37 512 407
Plzeňský kraj	4	35 586 946
Vysočina	3	19 085 476
Karlovarský kraj	3	19 041 035
Jihočeský kraj	2	11 818 649
Liberecký kraj	1	792 555
Celkový součet	59	806 417 167
Průměr v ČR	5	67 201 431

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPZP(2011)

Zlínský kraj v grafu 10. chybí, protože zde nebyl schválen žádný projekt.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP

Graf 10. Komparace krajů v ČR podle schválené podpory

5.6 Prioritní osa 6 - Zlepšení stavu přírody a krajiny

V rámci prioritní osy č. 6 bylo od roku 2007 schváleno v celé České republice celkem 1 891 projektů v celkové alokaci 8,6 mld. korun. Ve Zlínském kraji bylo v rámci Prioritní osy č. 6 schváleno 124 projektů v celkové schválené podpoře 334, 5 milionů korun. Na prvním místě se s celkovou podporou 1 471 100 862 umístil Středočeský kraj, následovaný Jihočeským krajem, jehož projekty byly doposud podpořeny částkou 1 348 706 553 Kč. Kraje Vysočina a Jihomoravský byly podpořeny částkou 1 222 500 127 Kč, respektive 1 064 584 173 Kč. Žadatelé Zlínského kraje využili 3,8 % z celkové schválené podpory pro ČR.

Tab. 17. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 6

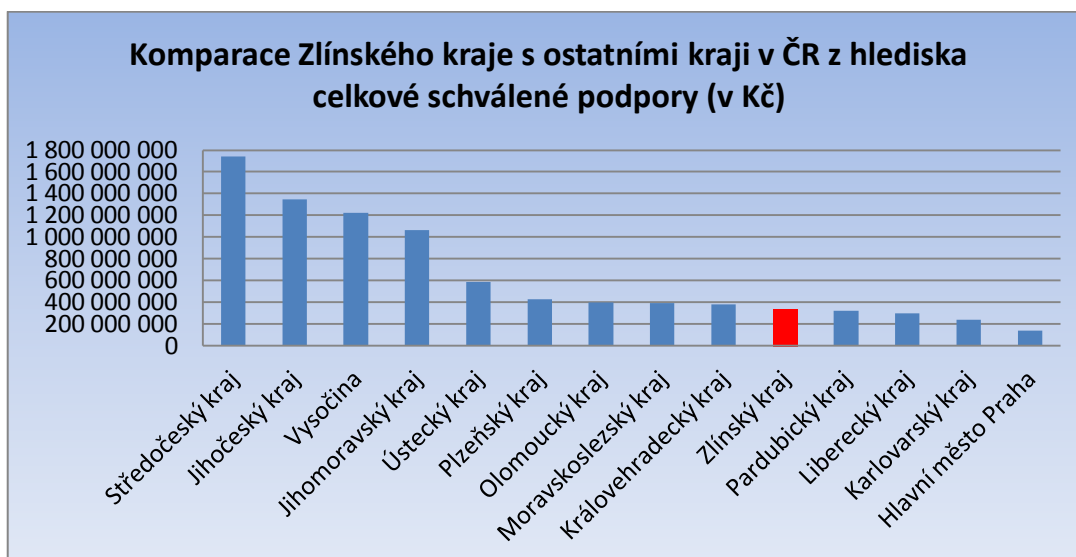
Komparace Zlínského kraje s ostatními kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory		
Kraj ČR	Počet projektů	Celková schválená podpora v Kč
Středočeský kraj	201	1 471 100 862
Jihočeský kraj	195	1 348 706 553
Vysočina	330	1 222 500 127
Jihomoravský kraj	251	1 064 584 173
Ústecký kraj	83	586 627 453
Plzeňský kraj	136	426 071 811
Olomoucký kraj	144	396 152 574
Moravskoslezský kraj	140	392 765 439
Královehradecký kraj	58	381 577 316
Zlínský kraj	124	334 511 464
Pardubický kraj	71	320 022 924
Liberecký kraj	81	296 040 014
Karlovarský kraj	70	240 720 361
Hlavní město Praha	5	140 741 151
Celkový součet	1891	8 622 122 822
Průměr v ČR	135	615 865 916

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Zlínský kraj v počtu schválených projektů v rámci této prioritní osy lehce zaostává za průměrem v ČR. Vysoce nadprůměrnými jsou kraje Vysočina s 330 projekty a Jihomoravský s 251 projekty. Na druhou stranu Hlavní město Praha se stala s 5 projekty velmi podprůměrným.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP

Graf 11. Komparace Zlínského kraj s ostatními kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 6. Zdroj: OPŽP

5.6.1 Analýza Prioritní osy 6 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji

Tab. 18. Přehled jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 6

ORP Zlínský kraj	Počet projektů	Celková podpora projektů (Kč)
Bystřice pod Hostýnem	2	4 920 048
Kroměříž	16	83 068 355
Luhačovice	5	8 125 446
Otrokovice	4	4 875 436
Rožnov pod Radhoštěm	9	6 598 928
Uherské Hradiště	27	62 260 707
Uherský Brod	19	47 562 386
Valašské Klobouky	7	6 442 383
Valašské Meziříčí	9	12 793 927
Vizovice	6	3 488 766
Vsetín	11	32 696 811
Zlín	9	61 678 271
Celkový počet	124	334 511 464

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

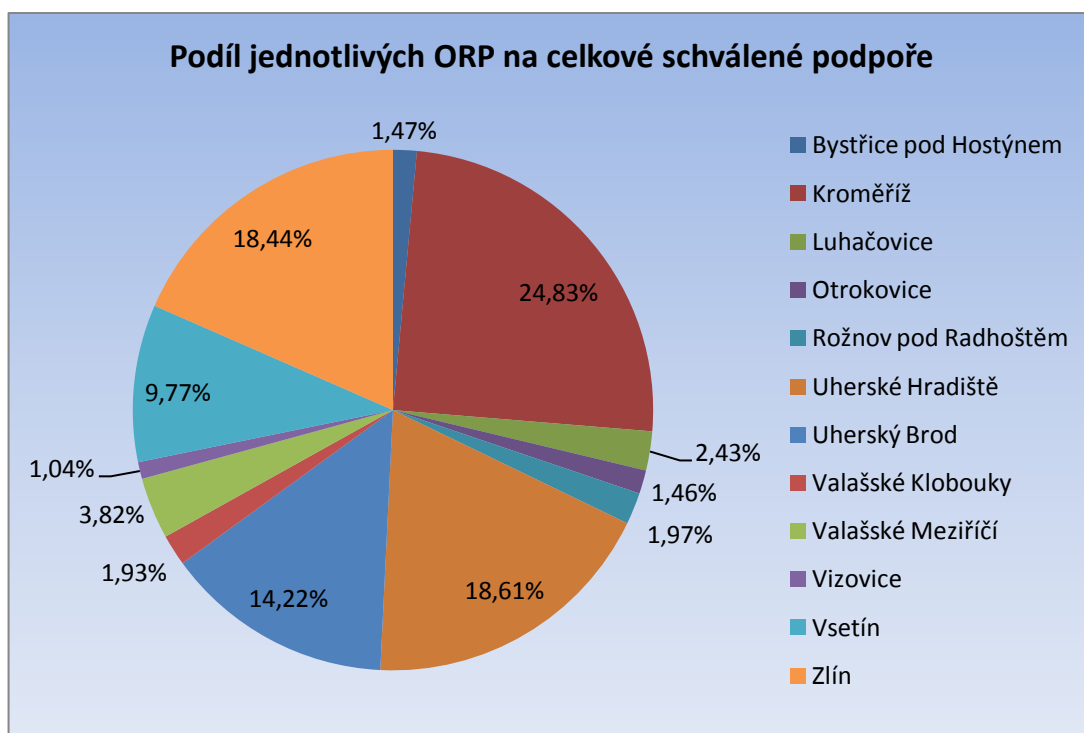
Z tab. 18. je jasné, že z hlediska celkových podpořených projektů je na prvním místě obec s rozšířenou působností Kroměříž s celkovou podporou 83 milionů korun. Na druhém místě se umístila ORP Zlín s celkovou finanční podporou 62 milionů korun. ORP Zlín je ná-

sledována ORP Uherské Hradiště. Na 4. místě se umístila ORP Uherský Brod s celkovou finanční podporou 47,5 milionů korun. S odstupem necelých 5 milionů se umístila ORP Vsetín, jejíž projekty jsou podpořeny 32,7 miliony korun.

„NATURA 2000 ve Zlínském kraji“ je projektem nikoliv vítězného ORP, ale tento projekt spadá do ORP Zlín. Projekt Zlínského kraje je podpořen částkou 49 154 496 Kč.

Graf 12. udává podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře v procentech.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě RIS

Graf 12. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 6

5.6.2 Komparace prioritní osy 6 podle počtu obyvatel jednotlivých ORP

Tab. 19. Přepočet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 6

ORP Zlínský kraj	Celková podpora projektů (Kč)	Počet obyvatel	Kč/obyvatel ORP
Bystřice pod Hostýnem	4 920 048	16 019	307
Kroměříž	73 068 355	70 137	1 042
Luhačovice	8 125 446	19 270	422
Otrokovice	4 875 436	34 987	139
Rožnov pod Radhoštěm	6 598 928	35 321	187
Uherské Hradiště	52 260 707	90 686	576
Uherské Brod	37 562 386	53 701	699
Valašské Klobouky	6 442 383	16 591	388
Valašské Meziříčí	12 793 927	42 235	303
Vizovice	3 488 766	16 591	210
Vsetín	32 696 811	67 351	485
Zlín	61 565 331	99 023	622
Celkem/Průměr	334 511 464	629 896	531

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Z tab. 19. je patrné, že nejvyšší přepočet schválené podpory na jednoho obyvatele je alokován v ORP Kroměříž, tento přepočet činí 1 042 Kč na obyvatele. Nejnižší přepočet podpory na jednoho obyvatele je v ORP Rožnov pod Radhoštěm (139 Kč).

5.7 Prioritní osa č. 7 - Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

Zlínský kraj byl ve využívání schválené podpory podprůměrný. Jeho celková schválená podpora v rozmezí let 2007 – 2011 činila 30 689 686 Kč, v této částce se promítl hlavně projekt Envicentrum pro krajinu, u kterého je žadatelem obec Vysoké Pole v ORP Valašské Meziříčí. Projekt byl schválen v celkové podpoře 23 142 214 Kč. Nejvíce projektů bylo podpořeno v Jihomoravském kraji, celková podpora tohoto kraje tvořila 250 080 575 Kč. Na druhém místě se umístil Středočeský kraj s podporou 189 186 936 Kč. Další pořadí krajů zobrazuje tab. 20. Žadatelé Zlínského kraje využili 3,15 % z celkové schválené podpory ČR.

Tab. 20. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 7

Komparace Zlínského kraje s ostatními kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory		
Kraj ČR	Počet projektů	Celková schválená podpora v Kč
Jihomoravský kraj	7	250 080 575
Středočeský kraj	7	189 186 936
Olomoucký kraj	2	119 889 617
Jihočeský kraj	3	119 104 898
Královehradecký kraj	2	112 601 391
Vysočina	2	62 858 159
Hlavní město Praha	1	39 132 000
Pardubický kraj	2	32 327 939
Zlínský kraj	2	30 689 686
Ústecký kraj	1	16 415 109
Liberecký kraj	1	576 041
Celkový součet	30	972 862 351
Průměr v ČR	2	88 442 032

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Z tabulky je patrné, že v rámci Prioritní osy 7 bylo schváleno v rámci ČR 30 projektů.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP

Graf 13. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 7

5.7.1 Analýza Prioritní osy 7 z hlediska jednotlivých ORP ve Zlínském kraji

Tab. 21. Přehled jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 7

ORP Zlínský kraj	Počet projektů	Celková podpora (Kč)
Valašské Meziříčí	1	23 142 214
Vsetín	1	7 547 472
Celkový součet	2	30 689 686

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP(2011)

Z tab. 21. je patrné, že ve Zlínském kraji byly podpořeny dva projekty. První projekt je ve fázi realizace v ORP Valašské Meziříčí a druhý projekt byl alokován v ORP Vsetín, tento projekt byl nazván „Environmentální střediska Muzea regionu Valašsko“, a jeho žadatelem je Muzeum regionu Valašsko.

ORP Valašské Meziříčí se podílí 75,41 % a ORP Vsetín 24,59 % na celkové schválené podpoře této prioritní osy.

5.7.2 Komparace prioritní osy 6 podle počtu obyvatel jednotlivých OR

Tab. 22. Přepočet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 7.

ORP Zlínský kraj	Celková podpora projektů (Kč)	Počet obyvatel	Kč/obyvatel ORP
Valašské Meziříčí	23 142 214	42235	548
Vsetín	7547472	67351	112
Celkem/Průměr	30 689 686	109 586	280

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP (2011)

5.8 Struktura financování Operačního programu Životné prostředí ve Zlínském kraji

Zdroj: Vlastní zpracování na základě RIS

Struktura financování Operačního programu Životní prostředí ve Zlínském kraji (Kč)								
Prioritní osa	Příspěvek EU	Soukromé prostředky	Národní veřejné prostředky	Finanční prostředky ze státních fondů	Finanční prostředky z rozpočtu regionální rady	Finanční prostředky z rozpočtu kraje/krajů	Finanční prostředky z rozpočtu obce/obcí	Jiné národní veřejné finanční prostředky
1	527 593 743	0	2 109 484	31 802 489	0	0	58 573 572	5 031 410
2	36 147 752	34 045 404	3 398 853	0	0	10 088 984	309 548	0
3	666 185 075	139 348	3 789 520	38 888 578	0	16 362 155	59 997 977	29 518 151
4	748 518 811	78 975 678	2 570 308	37 776 493	74 315	0	35 486 674	660 617
6	152 986 423	4 162 522	24 930	17 587 439	0	249 912	7 208 809	980 051
7	21 856 535	0	3 857 036	2 571 357	0	0	0	0
Celkem	2 153 288 339	117 322 952	15 750 131	128 626 356	74 315	26 701 051	161 576 580	36 190 229

Obr. 2. Struktura financování Prioritních os Zlínského kraje

Obr. 2. zobrazuje jakou částkou se podílí jednotlivé složky financování na rozpočtu projektů jednotlivých Prioritních os. Z obrázku je patrné, že nejvyšší částkou přispívá EU (fond ERDF/FS).

Analýza projektů předkládaných LČR, s. p.

Tato část analytické části se věnuje projektům, jejichž žadatelem jsou Lesy České republiky, s. p. Vedoucí krajského ředitelství Zlín byl jako jediný z oslovených úspěšných žadatelů ochoten odpovídat na mé dotazy, týkající se využití Operačního programu Životní prostředí v praxi. Poskytl mi informace, jež jsou skryty zraku „obyčejného“ člověka, a tudíž mohla být analýza těchto projektů mnohem podrobnější. Bylo mi umožněno nahlédnout do projektové dokumentace, na jejichž základě jsem vypracoval tabulky týkající se financování jednotlivých projektů.

Státní podnik, respektive jeho Krajské ředitelství je nejčastějším žadatelem projektů spadající do Prioritní osy 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny. Ve Zlínském kraji bylo schváleno 7 projektů, v celkové schválené podpoře 10 173 177 Kč. Celkové výdaje na všechny projekty tvoří 7 838 848 Kč. Z Operačního programu Životní prostředí bylo proplaceno 5 817 896 Kč.

Nyní se budu podrobněji věnovat jednotlivým projektům.

Obnova retenčních nádrží Trubiska po povodni 1997

Rekonstruované retenční nádrže se nachází na katastrálním území města Pozdřehovice v okrese Vsetín. Projekt byl realizován v rámci oblastní podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu a krajiny. Rekonstrukce byla zahájena 1. 10. 2008, doba trvání projektu byla 397 dní. Zrekonstruovaná nádrž plní krajinnotvornou funkci, funkci biotopu pro vodní živočichy a organismy. Jejím cílem je také zadržovat vodu v krajině a mírnit průběh povodňových vln.

Projekt se nachází ve fázi „výdaje projektu certifikovány“.

Tab. 23. Přehled financování projektu Obnova retenčních nádrží Trubiska po povodni 1997

Přehled financování projektu		
Struktura financování	Dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace	Struktura financování dle skutečnosti
Celkové výdaje na projekt (Kč)	4 923 061,00	4 923 059,40
Nezpůsobilé výdaje (Kč)	786 035,00	786 033,40
Celkové způsobilé výdaje (Kč)	4 137 026,00	4 137 026,00
Celkové způsobilé veřejné výdaje (Kč)	4 137 026,00	4 137 026,00
Dotace ERDF/FS (85 %)	3 516 472,10	3 516 472,10
Dotace SFŽP/SR (5 %)	206 851,30	206 851,30
Vlastní zdroje veřejné	413 702,60	413 702,60
v % CZVV	10,00	10,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tab. 24 je patrné, že dotace z ERDF na tento projekt činí 3 514 472, 10 Kč a příspěvek SFŽP činí 206 851,30. Nedošlo k žádné změně mezi plánovanou a skutečnou podporou projektu. V rámci této prioritní oblasti se vyžaduje 10 % podíl žadatele projektu.

Soustava retenčních nádrží Ujmiska – rekonstrukce

Projekt byl realizován v rámci oblastní podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu a krajiny. Soustava retenčních nádrží se nachází na katastru území Nová Dědina v okrese Kroměříž. Nádrže napomáhají zadržet vodu v krajině s transformací povodňové vlny a zejména jsou přínosem pro vznik a rozvoj vodního či mokřadního biotopu. Projekt byl zahájen k 1. 8. 2010 a ukončen 31. 7. 2010.

Tab. 24. Přehled financování projektu Soustava retenčních nádrží Ujmiska – rekonstrukce

Přehled financování projektu		
Struktura financování	Dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace	Struktura financování dle skutečnosti
Celkové výdaje na projekt (Kč)	859 550,00	859 549,27
Nezpůsobilé výdaje (Kč)	136 475,00	136 474,95
Celkové způsobilé výdaje (Kč)	723 075,00	723 074,32
Celkové způsobilé veřejné výdaje (Kč)	723 075,00	723 074,32
Dotace ERDF/FS (85 %)	614 613,75	614 613,17
Dotace SFŽP/SR (5 %)	36 153,75	36 153,71
Vlastní zdroje veřejné (Kč)	72 307,50	72 307,44
v % CZVV	10,00	10,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 25. zobrazuje zdroje financování tohoto projektu, 90 % bylo proplaceno z OPŽP. Z ERDF to byla částka 614 613 Kč (85%) a z SFŽP to bylo 36 153 Kč (5%).

Soustava retenčních nádrží Tabarky – rekonstrukce

Projekt byl realizován v rámci oblastní podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu a krajiny. Soustava retenčních nádrží Tabarky se nachází na katastru území Vrbka u Sulimova v obci Kvasice, v okrese Kroměříž. Realizace projektu byla zahájena 2. 8. 2010 a ukončena k 30. 4. 2012. Předmětem podpory byla oprava dvou menších nádrží na horním toku potoka Vrbky. V rámci projektu byly opraveny hráze, bezpečnostní přepady a vypouštěcí zařízení.

Tab. 25. Přehled financování projektu Soustava retenčních nádrží Tabarky - rekonstrukce

Přehled financování projektu		
Struktura financování	Dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace	Struktura financování dle skutečnosti
Celkové výdaje na projekt (Kč)	710 821,00	710 820,75
Nezpůsobilé výdaje (Kč)	174 419,00	174 418,75
Celkové způsobilé výdaje (Kč)	536 402,00	536 402,00
Celkové způsobilé veřejné výdaje (Kč)	536 402,00	536 402,00
Dotace ERDF/FS (85 %)	455 941,00	455 940,99
Dotace SFŽP/SR (5 %)	26 820,00	26 819,99
Vlastní zdroje veřejné (Kč)	53 641,00	53 641,02
v % CZVV	10,00	10,00

Zdroj: Vlastní zpracování

90 % celkových způsobilých výdajů bylo opět podpořeno z OPŽP. Příspěvek ERDF činil 455 941 Kč a příspěvek SFŽP tvořil 26 820 Kč.

Retenční nádrž Račák – rekonstrukce

Dalším projektem realizovaným v rámci oblastní podpory 6.4 je retenční nádrž Račák. Rekonstrukce byla započata 1. 8. 2010 a ukončena byla k 31. 10. 2010, realizace projektu trvala 89 dní. Místem realizace je obec Halenkovice v okrese Zlín. V rámci realizace akce byla opravena čelní a boční hráz, odtěženy nánosy ze zátopy a vybudován nový výpustný objekt a otevřený náhon. Zrealizování projektu napomáhá zadržet vodu v krajině a transformaci povodňové vody z krajiny.

Tab. 26. Přehled financování projektu Retenční nádrž Račák – rekonstrukce

Přehled financování projektu		
Struktura financování	Dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace	Struktura financování dle skutečnosti
Celkové výdaje na projekt (Kč)	634 438,00	634 437,62
Nezpůsobilé výdaje (Kč)	128 133,00	128 132,62
Celkové způsobilé výdaje (Kč)	506 305,00	506 305,00
Celkové způsobilé veřejné výdaje (Kč)	506 305,00	506 305,00
Dotace ERDF/FS (85 %)	430 359,00	430 358,99
Dotace SFŽP/SR (5 %)	25 315,00	25 314,99
Vlastní zdroje veřejné (Kč)	50 631,00	50 631,02
v % CZVV	10,00	10,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 27. zobrazuje příspěvek ERDF a SFŽP na tento projekt. Příspěvek činil 430 359 Kč, respektive 25 315 Kč. Financování z OPŽP bylo opět podmíněnou spoluúčastí 10 % celkových způsobilých výdajů.

Zakládání a obnova krajinných prvků Valašska – HORNÍ VSACKO

Projekt byl schválen v rámci oblastní podpory 6.3 – Obnova krajinných struktur. Projekt je realizován na katastrálním území Pozdřechov, Vsetín, Halenkov a Huslenky. Zrealizovaný projekt přispěje ke zvýšení počtu a plochy založených a obnovených krajinných prvků a k zlepšení přírodních poměrů v lesích CHKO Beskydy.

Protože se jedná o „projekt v realizaci“, při analýze jsem vycházel z údajů dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Tab. 27. Přehled financování projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Valašska – Horní Vsacko

Přehled financování projektu	
Struktura financování	Dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace
Celkové výdaje na projekt (Kč)	710 981,10
Nezpůsobilé výdaje (Kč)	149 458,10
Celkové způsobilé výdaje (Kč)	561 523,00
Celkové způsobilé veřejné výdaje (Kč)	561 523,00
Dotace ERDF/FS (85 %)	477 294,55
Dotace SFŽP/SR (5 %)	28 076,15
Vlastní zdroje veřejné (Kč)	56 152,30
v % CZVV	10,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle rozhodnutí o poskytnutí dotace se ERDF podílí částkou 477 294, 55 Kč a SFŽP částkou 28 076,15 Kč. Také podpora této prioritní oblasti je podmíněna spoluúčastí 10 %, v tomto případě jde o částku 56 152,30 Kč.

Vnášení dřevin přirozené druhové skladby do porostů EVL Beskydy

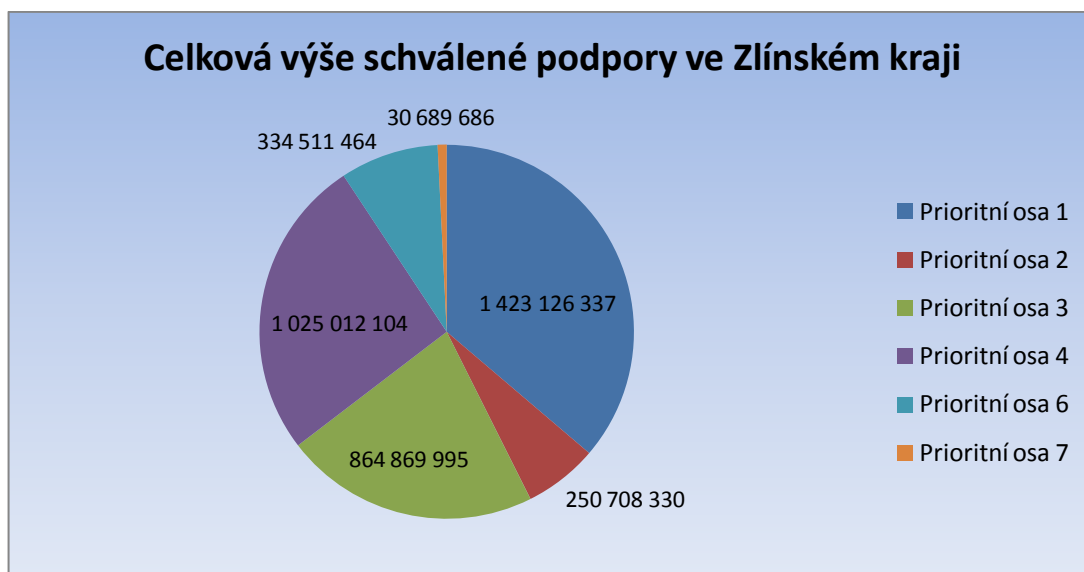
Jde o soubor opatření, která povedou ke zlepšení přírodních poměrů na území CHKO Beskydy a EVL Beskydy přiblížením druhové skladby lesních porostů, nejdříve bude provedena umělá obnova lesa listnatými dřevinami a jedlí, následné činnosti zajistí počáteční ochranu založených oblastí. Místem realizace bude katastrální území Zašová, Zubří, Valašská Bystřice, Prostřední Bečva a Horní Bečva. Projekt je realizován od 1. 9. 2010 a předpokládané ukončení je plánováno k 30. 11. 2012.

Celkové náklady projektu jsou 3 305 225 Kč. Celkové uznatelné náklady jsou 2 777 500 Kč. Projekt je ve stavu „schválen k podpoře“, tzn. ještě se jedná o jeho strukturu financování.

Tab. 28. Výše podpory a počet schválených projektů ve Zlínském kraji dle prioritních os a oblastí podpory

Prioritní osa	Oblast podpory	Počet schválený projektů	Celková schválená podpora (Kč)	Celkem proplaceno (Kč)
1	1,1	22	1 212 411 048	682 992 329
	1,2	4	133 882 198	0
	1,3	16	76 833 091	8 527 785
Prioritní osa 1 celkem		42	1 423 126 337	691 520 114
2	2,1	6	37 303 355	4 153 554
	2,2	17	213 404 975	32 065 064
Prioritní osa 2 celkem		23	250 708 330	36 218 618
3	3,1	8	17 318 453	11 580 363
	3,2	191	847 551 542	612 483 691
Prioritní osa 3 celkem		199	864 869 995	624 064 054
4	4,1	137	972 551 346	591 290 065
	4,2	4	52 460 758	15 947 228
Prioritní osa 4 celkem		141	1 025 012 104	607 237 293
6	6,1	1	49 154 497	1 952 360
	6,2	4	10 276 151	3 320 058
	6,3	18	27 066 421	5 487 958
	6,4	32	127 701 389	83 778 332
	6,5	60	109 182 335	32 026 431
	6,6	9	11 130 671	8 289 418
Prioritní osa 6 celkem		124	334 511 464	134 854 557
7	7,1	2	30 689 686	23 321 420
Prioritní osa 7 celkem			30 689 686	23 321 420
Zlínský kraj celkem		529	3 928 917 916	2 117 216 056

Zdroj: Vlastní zpracování na základě OPŽP (2011)

Graf 14. Celková výše schválené podpory ve Zlínském kraji

5.9 Zhodnocení projektů předložených v rámci Operačního programu Životní prostředí ve Zlínském kraji

V České republice bylo k 14. 11. 2012 schváleno 5 770 projektů v rámci 7 prioritních os. Ve Zlínském kraji bylo schváleno 529 projektů, což je téměř 9,2 %. V rámci všech 14 krajů se Zlínský kraj umístil na 4. místě. Nejvíce využívanou osou je Prioritní osa 3, v rámci které bylo schváleno 199 projektů. V rámci této osy je nejvíce schválených projektů v ORP Uherské Hradiště (45). Naopak v rámci Prioritní osy 5 nebyl schválen žádný projekt. V celé ČR byly podpořeny projekty v hodnotě téměř 74 mld. Kč, na Zlínský kraj připadá podpora 4 mld. Kč. Zlínský kraj se v tomto ohledu nachází na 8. místě, což je pod celostátním průměrem. Na jednoho obyvatele České republiky připadá schválená částka z Operačního programu Životní prostředí ve výši 7 027 Kč. Přepočtení finanční podpory podle počtu obyvatel Zlínského kraje ukazuje, že Zlínský kraj je s částkou 6 671 Kč lehce pod průměrem, na čemž mají největší podíl ORP Kroměříž a Vsetín. Lesy České republiky, respektive jeho Krajské ředitelství Zlín je nejčastějším žadatelem projektů spadající do Prioritní osy 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny. Ve Zlínském kraji bylo schváleno 7 projektů, v celkové schválené podpoře 10 173 177 Kč. Celkové výdaje na všechny projekty tvoří 7 838 848 Kč. Z Operačního programu Životní prostředí bylo proplaceno 5 817 896 Kč.

6 PROJEKTOVÁ ČÁST

Na základě rozhovoru s Ing. Martinem Hromádkou, pracovníkem odpovědným za tvorbu žádostí projektů z Operačního programu životní prostředí, byly vybrány vhodné lokality a vedoucím Krajského ředitelství Zlín mi byl zadán úkol, vytvořit podklady pro žádost o poskytnutí podpory z OPŽP. První projekt měl zvýšit přirozenou retenční schopnost krajiny a druhým projekt by měl přispět ke snížení nevhodné věkové a druhové skladby dřevin v lesních porostech. V obou případech budou žadatelem LČR, s. p.

6.1 Soustava retenčních nádrží Sázenka

Jedná se o rekonstrukci dvou malých vodních ploch, které jsou umístěny těsně za sebou na horním toku Panenského potoka. Tyto nádržky byly v minulosti realizovány v lesním porostu, jsou součástí lesního půdního fondu. Během značných povodní v minulém období byly tyto nádrže zdevastovány. Hráze jsou protržené, neexistují bezpečnostní přepady ani vypouštěcí zařízení. Lze předpokládat, že právě podcenění konstrukce bezpečnostních přepadů vedlo ke zničení nádrží. Jedná se o malé nádrže, které mají v lesní struktuře kladný vliv na okolní porosty, pomáhají k zadržení vody v krajině, napomáhají k transformaci povodňové vlny (samozřejmě, že vzhledem k velikosti nádrží je tento vliv poměrně malý a zejména jsou přínosem pro vznik a rozvoj vodního či mokřadního biotopu.

Rekonstrukce bude tedy spočívat v těchto činnostech:

- a) Odtěžení části nánosů z prostoru zátopy
- b) Rekonstrukce homogenních zemních hrází
- c) Nové vypouštěcí a regulační zařízení – požerák
- d) Realizace bezpečnostního přepadu

Součástí stavby bude rovněž realizace mokřadu na bezejmenném levostranném přítoku Panenského potoka.

Tabulka na stránce 77 uvádí výměru jednotlivých katastrálních území.

Tab. 29. Lokalizace projektu Soustavy retenčních nádrží Sázenka

Katastrální území	Parcela	Výměra (ha)
Nová Dědina	956/1	2 533 250
Nová Dědina	957/1	2 734
Sulimov	316/2	1 105
Sulimov	1151	13 855
Sulimov	1152	19 779

Zdroj: Vlastní zpracování

Projekt má pozitivní dopad na životní prostředí. Opatření je v souladu:

- a) Se státním programem OPK
- b) Strategií ochrany biologické rozmanitosti
- c) Strategií udržitelného rozvoje ČR
- d) S krajskou koncepcí OPK, retenční nádrž zajišťuje retenční vodu v krajině a z hlediska protipovodňového ovlivňuje, zpomaluje průběh povodňových vln, dále má funkci biotopu pro vodní a na vodu vázané živočichy.

Předpoklady a rizika realizace projektu

Rekonstrukcí nádrže se nevytváří žádné riziko pro přírodu a krajinu. Lze tedy konstatovat je pozitivní vliv na litorální území a navazující okolní krajinu. Při vlastní realizaci díla je nutno dodržovat zásady bezpečnosti ve vztahu k ochraně přírody a krajiny. Jediné riziko souvisí pouze s provozem pracovních mechanismů.

Vazba projektu na strategické dokumenty

Nádrž se nachází na pozemcích určených k plnění funkcí lesa (viz. výpis z katastru nemovitostí). Lokalita je zařazena do soustavy Natura 2000 (EVL Chříby) a není zde vazba na další strategické dokumenty.

Udržitelnost výsledků projektu po skončení podpory z OPŽP

Žadatel je povinen zajistit v následujících 10 letech funkčnost a zachování díla v takovém stavu, v jakém bylo uvedeno do provozu.

Rekonstrukce retenčních nádrží v lesní trati Sázenka – žádost o poskytnutí podpory

Název projektu

Rekonstrukce soustavy retenčních nádrží Sázenka

Prioritní osa

6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny (ERDF)

Primární oblast podpory	6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny
Stručný obsah projektu	Jedná se o stavbu dvou malých nádrží s mokřadem. Vypouštění bude přes požerák a ochranu před velkými průtoky bude zajišťovat bezpečnostní přeliv. Zatopená plocha při normální hladině bude činit celkem 4 950 m ² . Retenční nádrže jsou významným krajinným prvkem, plní funkci tvorby krajiny a funkci biotopu pro vodní a s vodou svázané organismy.

Místo realizace projektu

Kraj (NUTS III)	Zlínský kraj
Okres (NUTS IV)	Kroměříž
Obec	Nová Dědina
Katastrální území	Nová Dědina, Sulimov

Tab. 30. Harmonogram projektu Soustavy retenčních nádrží Sázenka

Harmonogram projektu	
Přípravná fáze projektu	01. 06. 2012
Předpokládané datum zahájení zadávacího řízení	01. 12. 2013
Předpokládané datum zahájení realizace projektu	01. 03. 2013
Předpokládané datum ukončení realizace projektu	30. 09. 2013
Předpokládané datum zahájení provozu	01. 10. 2013

Zdroj: Vlastní zpracování

Součástí mého projektu je i návrh skladby financování soustavy retenčních nádrží Sázenka a stanovení částek, jež budou proplaceny z Operačního programu Životní prostředí. Zprostředkujícím subjektem této prioritní osy pro příjem žádostí o podporu je místně příslušné pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, v tomto případě jde o detašované pracoviště Správa CHKO Bílé Karpaty a Krajské středisko Zlín.

Tab. 31. Skladba financování projektu Soustava nádrží Sázenka

Skladba financování projektu		Celkem		
		Kč	% (k CZVV)	% (k CZV)
1	Celkové výdaje na projekt	2 319 464		
2	Celkové nezpůsobilé výdaje	386 579		
3	Celkové způsobilé výdaje	1 932 885	100	100
4	Soukromé financování		0	0
5	Celkové způsobilé veřejné výdaje	1 932 885	100	100
6	Podpora OPŽP celkem	1 353 019	70	70
7	Podpora (příspěvek) z ERDF	1 256 375	65	65
8	Spolufinancování - národní veřejné výdaje	676 510	35	35
9	Spolufinancování ze zdrojů SR - kap. 315/SFŽP	96 644	5	5
10	Spolufinancování ze SFŽP - půjčka na doplnění VZ		0	0
11	Spolufinancování ze zdrojů krajských rozpočtů		0	0
12	Spolufinancování ze zdrojů obecních rozpočtů		0	0
13	Ostatní národní veřejné financování (ONVZ)	579 866	30	30
14	Finanční prostředky ze SR		0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové výdaje na projekt byly vypočítány podle stanoviska vydaného Ministerstvem Životního prostředí týkající se nákladů obvyklých opatření – příloha 1. výše podpory OPŽP je kalkulována v nejvyšší možné částce, a to 70 % celkových způsobilých veřejných výdajů. Podpora tohoto projektu z ERDF je možná až ve výši 1 256 375 Kč (75 %). Podpora ze Státního fondu může být až 96 644 Kč (5 %).

Tab. 32. Způsobilé výdaje projektu soustava retenčních nádrží Sázenka

Charakter zakázky	Způsobilé výdaje (Kč)	%
Přímé realizační výdaje	1 879 285	100
realizace	1 879 285	
Projektová příprava	53 600	2,85
Celkem způsobilé výdaje (CZV) vč. úspory	1 932 885	
Celkem způsobilé výdaje (CZV) bez úspory	1 932 885	
Zbývá k doplnění CZV		0
Typ výdajů	Nezpůsobilé výdaje (Kč)	
nezpůsobilé výdaje	386 579	
úspora provozních nákladů		
Celkem nezpůsobilé výdaje (CnZV)	386 579	
zbývá k doplnění CnZV		
Celkem výdaje (CV)	2 319 464	
zbývá k doplnění CV	0	
Seznam nezpůsobilých výdajů		
DPH	386 579	
Celkem nezpůsobilé výdaje (CnZV)	386 579	
Zbývá k doplnění CnZV	0	

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tab. 32. je patrné, že možnými nezpůsobilými výdaji v rámci projektu tzv. neuznatelnými výdaji může být pouze hodnota DPH ve výši 386 579 Kč. Tabulka také zobrazuje, jakou částkou se na způsobilých výdajích bude podílet projektová příprava, tato částka podle odhadu činí 53 600 Kč. Způsobilé výdaje na projektovou přípravu nesmí překročit 7 % celkových přímých realizačních výdajů, v tomto případě jde o 2,85 %, takže dle mého předpokladu půjde o výdaj způsobilý.

Indikátory pro tento projekt byly zvoleny na základě konzultace s projektovým managerem Ing. Tomášem Horkým, který je vyhledávaným odborníkem na tuto problematiku a má již dlouholeté zkušenosti s tvorbou retenčních nádrží. Zvolení vhodných indikátorů je stěžejní pro přiznání požadované podpory.

Tab. 33. Indikátory projektu Soustava retenčních nádrží Sázenka

Indikátory	
Celková plocha obnovených nebo zakládáných mokřadních biotopů (ha)	0,236
Celková vodní plocha obnovených nebo zakládáných vodních nádrží při Hn (ha)	0,259
Celková vodní plocha obnovených nebo zakládáných vodních nádrží při Hmax (ha)	0,495
Celkový objem vodní nádrže při HN (m ³)	4 890
Celkový objem vodní nádrže nebo poldru při Hmax (m ³)	7 594

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2 Zakládání a obnova krajinných prvků na území Chřibů

Jedná se o soubor opatření, která povedou k posílení ekologické stability krajiny a pro zejména formou vytváření nových a obnovou stávajících krajinných prvků. Projekt přispěje k zvyšování stability lesních ekosystémů. Projekt předpokládá provedení sadovnických úprav se zaměřením na záchranu tradičních odrůd ovocných dřevin, v řešených lokalitách se jedná také o zvýšení úživnosti ekosystémů a biodiverzity. Dále se projekt se zaměří na obnovu zanikajících luk na lokalitách bezlesí v Chřibech s důrazem na obnovu přirozeného druhového složení lučních společenstev a také bude realizována záchrana a obnova původních liniových prvků v krajině s použitím autochtoních druhů dřevin. Tyto zásahy se předpokládají v lokalitách Vršava – sad 1 a 2, Vršava – alej 1, 2 a 3 (katastrální území Koryčany), Březová, Ostružinka 1, Ostružinka 2 a Buchlov – Barborka (katastrální území Buchlovice), Diviny (katastrální území Halenkovice), Bunč (katastrální území Salaš u Velehradu), Vápenky a Rákoš (katastrální území Velehrad). Realizované lokality jsou rozděleny na 13 dílčích ploch podle funkčních typů. Na jmenovaných lokalitách bude provedeno odstranění náletu do 10 cm průměru kmene na řezné ploše pařezu, výsadby prostokořených ovocných stromů, výsadby prostokořeného stromu do velikosti odrostek, výsadba alejového stromu s balem a chemické odplevelení. Budou vysazovány výhradně původní staré odrůdy ovocných dřevin, autochtonní druhy lesních dřevin a historicky tradiční krajinnotvorné taxony. Projekt dopomůže k trvale udržitelnému rozvoji celé předmětné oblasti. Jeho významnými aspekty z hlediska životního prostředí je zachování a obnova přírodního bohatství, kultur-

ního rázu a ekologické stability krajiny. Realizací navržených opatření dojde k posílení populace ohrožených druhů rostlin a živočichů a jejich biotopů, posílení biologické rozmanitosti a snížení antropogenních vlivů na přírodu a krajinu.

Projekt má pozitivní dopad na životní prostředí. Opatření je v souladu:

- a) státní politikou životního prostředí
- b) se Státním programem ochrany přírody a krajiny ČR
- c) se Strategií biologické rozmanitosti ČR a se Strategií udržitelného rozvoje ČR.

Předpoklady a rizika realizace projektu

Rekonstrukcí krajinných prvků se nevytváří žádné riziko pro přírodu a krajinu. Lze konstatovat ve skrze jen příznivý vliv na ekologicko-stabilizační funkci krajiny. Významnými aspekty tohoto projektu z hlediska životního prostředí jsou zachování a obnova přírodního bohatství, kulturního rázu a ekologické stability krajiny a zvýšení environmentálního povědomí veřejnosti.

Vazba projektu na strategické dokumenty

Lokalita se nachází na pozemcích států (viz. výpis z katastru nemovitostí. Řešené lokality jsou zařazené do soustavy Natura 2000 (EVL Chříby).

Udržitelnost výsledků projektu po skončení podpory z OP ŽP

Následná držba bude prováděna investorem na vlastní náklady a zvolené technologie budou vyplývat z požadavků investora a ochrany přírody. Pravidelná údržba bude spočívat v kosení travního porostu, kontrole úvazků vysázených dřevin včetně ochrany proti zvěři, pravidelném výchovném ořezu a popřípadě zálivkou v letním období.

Zakládání a obnova krajinných prvků Chříby – žádost o poskytnutí podpory

Název projektu	Zakládání a obnova krajinných prvků Chříby
Prioritní osa	6 - Zlepšování stavu přírody a krajiny (ERDF)
Oblast podpory	6,3 - Obnova krajinných struktur“
Stručný obsah projektu	Předmětem je zachování typické části chříbské krajiny obnovou krajinných prvků a zlepšení přírodních poměrů v lesích v EVL Chříby.

Cíle projektu	Cílem je zachování typické části chřibské krajiny obnovou krajinných prvků a zlepšení přírodních poměrů v lesích. Realizovanými zásahy se podpoří populace ohrožených druhů rostlin a živočichů dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. a přispěje se ke zvýšení ekologické stability lokality a při vhodné údržbě je možné očekávat i pozitivní vliv v širším měřítku.
Kraj (NUTS III)	Zlínský kraj
Obec	Buchlovice
Popis umístění projektu	Buchlovice, Koryčany, Salaš u Velehradu, Velehrad, Halenkovice

Tab. 34. Harmonogram projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů

Harmonogram projektu	
Přípravná fáze projektu	1. 6. 2012
Předpokládané datum zahájení zadávacího řízení	1. 12. 2012
Předpokládané datum zahájení realizace projektu	1. 3. 2013
Předpokládané datum ukončení realizace projektu	30. 9. 2014
Předpokládané datum zahájení provozu	1. 10. 2013

Zdroj: Vlastní zpracování

Součástí mého druhého projektu je také návrh skladby financování a stanovení částek, jež budou proplaceny z Operačního programu Životní prostředí. Zprostředkujícím subjektem této prioritní osy pro příjem žádostí o podporu je samozřejmě také místně příslušné pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, v tomto případě jde o detašované pracoviště Správa CHKO Bílé Karpaty a Krajské středisko Zlín.

Tab. 35. Skladba financování projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů

Skladba financování projektu		Celkem		
		Kč	% (k CZVV)	% (k CZV)
1	Celkové výdaje na projekt	1 984 598		
2	Celkové nezpůsobilé výdaje	322 087		
3	Celkové způsobilé výdaje	1 662 511		100
4	Soukromé financování		0	0
5	Celkové způsobilé veřejné výdaje	1 662 511	100	100
6	Podpora OPŽP celkem	1 496 260	90	90
7	Podpora (příspěvek) z ERDF	1 413 134	85	85
8	Spolufinancování - národní veřejné výdaje	249 377	15	15
9	Spolufinancování ze zdrojů SR - kap. 315/SFŽP	83 126	5	5
10	Spolufinancování ze SFŽP - půjčka na doplnění VZ		0	0
11	Spolufinancování ze zdrojů krajských rozpočtů		0	0
12	Spolufinancování ze zdrojů obecních rozpočtů		0	0
13	Ostatní národní veřejné financování (ONVZ)	166 251	10	10
14	Finanční prostředky ze SR		0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové výdaje na projekt byly vypočítány podle stanoviska vydaného Ministerstvem Životního prostředí týkající se nákladů obvyklých opatření – příloha 1. Výše podpory OPŽP je kalkulována v nejvyšší možné částce, a to 90 % celkových způsobilých veřejných výdajů. Podpora tohoto projektu z ERDF je možná ve výši 1 413 134 Kč (85 %). Podpora ze Státního fondu může být 83 126 Kč (5 %).

V tabulce č. můžete vidět, jakou částkou se na způsobilých výdajích bude podílet projektová příprava, tato částka podle odhadu činí 52 078 Kč. Způsobilé výdaje na projektovou přípravu nesmí překročit 7 % celkových přímých realizačních výdajů, v tomto případě jde o 3,23 %, takže dle mého předpokladu půjde o výdaj způsobilý.

Tab. 36. Způsobilé výdaje projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů

Charakter zakázky	Způsobilé výdaje (Kč)	%
Přímé realizační výdaje	1 610 433	100
realizace	1 610 433	
Projektová příprava	52 078	3,23
Celkem způsobilé výdaje (CZV) vč. úspory	1 662 511	
Celkem způsobilé výdaje (CZV) bez úspory	1 662 511	
Zbývá k doplnění CZV		0
Typ výdajů	Nezpůsobilé výdaje (Kč)	
nezpůsobilé výdaje	322 087	
úspora provozních nákladů		
Celkem nezpůsobilé výdaje (CnZV)	322 087	
zbývá k doplnění CnZV		
Celkem výdaje (CV)	1 984 598	
zbývá k doplnění CV	0	
Seznam nezpůsobilých výdajů		
DPH	322 087	
Celkem nezpůsobilé výdaje (CnZV)	322 087	
Zbývá k doplnění CnZV	0	

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tab. 36. je patrné, že možnými nezpůsobilými výdaji v rámci projektu tzv. neuznatelnými výdaji může být pouze hodnota DPH ve výši 322 087 Kč.

Indikátory pro tento projekt byly zvoleny na základě konzultace s projektovým managerem Ing. Jiřím Konigem, který je vyhledávaným odborníkem na tuto problematiku a má již dlouholeté zkušenosti s tvorbou krajinných struktur. Zvolení vhodných indikátorů je stěžejní pro přiznání požadované podpory.

Tab. 37. Indikátory projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů

Indikátory	
Celkový počet zakládaných krajinných prvků/prvků ÚSES (ks)	13
Celková vodní plocha zakládaných krajinných prvků/prvků ÚSES (ha)	6,35
Celková délka zakládaných liniových krajinných prvků/prvků ÚSES (m)	1 956
Celková plocha, na které bude zvýšeno zastoupení listnatých dřevin a jedle (ha)	0
Počet realizovaných opatření v souvislosti s obnovou krajinných struktur (ks)	761

Zdroj: Vlastní zpracování

Výběrové řízení u obou projektů podléhá zákonu č. 137/2000 Sb., o veřejných zakázkách. Dodavatelé budou vybráni na základě veřejné zakázky malého rozsahu. Ministerstvo zpřísňuje podmínky pro vyhlášení veřejné zakázky zadávacím řízením, jež je mimo režim zákona dle směrnice 3/2011 a Závazných pokynů pro žadatele a příjemce.

ZÁVĚR

Operační program Životní prostředí jako nástroj dotační politiky EU nabízí prostřednictvím svých fondů v období 2007 – 2013 finanční podporu přes 5 mld. Euro. Žadatelem o přidělení finančních příspěvků na ekologické projekty se může stát téměř každý. Projekty financované z OP Životní prostředí jsou omezeny minimální hranicí nákladů, některé osy maximální hranicí nákladů. Maximální výše na projekt může dosáhnout až 90 %.

Příjemce podává žádost o podporu poskytovanou z ERDF/FS prostřednictvím elektronického prostředí Informačního systému OPŽP Benefil v listinné podobě zásadně na SFŽP a AOPK.

Hlavním cílem mé diplomové práce bylo analyzovat projekty schválené v rámci Operačního programu Životní prostředí ve Zlínském kraji a komparovat je s projekty ostatních krajů v ČR. Součástí mé práce bylo také rozdělení schválených projektů v rámci jednotlivých ORP Zlínského kraje dle místa realizace projektů a určení disparit. Dalším cílem práce bylo také vyčíslení příspěvků ERDF a ESF, Státního fondu ŽP, finančních příspěvků Regionální rady a finanční podpory obcí a kraje.

V České republice bylo k 14. 11. 2012 schváleno 5 770 projektů v rámci 7 prioritních os. Ve Zlínském kraji bylo schváleno 529 projektů, což je téměř 9,2 %. V rámci všech 14 krajů se Zlínský kraj umístil na 4. místě. Nejvíce využívanou osou je Prioritní osa 3, v rámci které bylo schváleno 199 projektů. V celé ČR byly podpořeny projekty v hodnotě téměř 74 mld. Kč, na Zlínský kraj připadá podpora 4 mld. Kč. Zlínský kraj se v tomto ohledu nachází na 8. místě, což je pod celostátním průměrem. Přepočtení finanční podpory podle počtu obyvatel Zlínského kraje ukazuje, že Zlínský kraj je s částkou 6 671 Kč lehce pod průměrem.

V rámci diplomové práce byly také navrženy hypotézy. 2 jsem potvrdil a 1 jsem vyvrátil.

Vyústění mé diplomové práce směřovalo k navržení dvou projektů vedoucích ke zlepšení ochrany životního prostředí ve Zlínském kraji. Byla mi nabídnuta spolupráce s Krajským ředitelstvím Zlín, které se stalo žadatelem projektů, které jsem navrhnul v projektové části. Na základě odborných konzultací jsem navrhnul 2 projekty, které nejvíce přispějí k ochraně životního prostředí ve Zlínském kraji. První projekt měl zvýšit přirozenou retenční schopnost krajiny a druhým projekt by měl přispět ke snížení nevhodné věkové a druhové skladby dřevin v lesních porostech. Oba tyto projekty budou realizovány v rámci

Prioritní osy 6 – Zlepšení stavu přírody a krajiny ve Zlínském kraji. Prvním projektem byl návrh Soustavy retenčních nádrží Sázenka, předložený rámci oblasti podpory 6. 4 - Optimalizace vodního režimu krajiny. U tohoto projektu lze vyzorovat, že podpora pro tento druh projektů z Operačního programu klesá (z 90 % na 70 % způsobilých nákladů) a druhým projektem je Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů, předložený v rámci primární oblasti podpory 6.3 – Obnova krajinných struktur. U tohoto projektu je možná podpora až 90 % způsobilých nákladů. U Soustavy retenčních nádrží Sázenka kalkulují s finanční podporou ve výši 1 353 019 Kč z Operačního programu Životní prostředí a při projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů je předpokládána výše podpory 1 496 260 Kč.

K 31. 11. 2011 byla schválena podpora ve výši přes 78 mld. Kč. Do konce programovacího období zbývá ještě vyčerpat přes 45 mld. Kč, tzn. ještě téměř 39 % finanční podpory poskytované z Operačního programu Životní prostředí.

Závěrem mé diplomové práce bych chtěl říci, že si velmi vážím příležitosti, která mi byla poskytnuta LČR s. p., respektive Krajským ředitelstvím Zlín při tvorbě obou těchto projektů.

Domnívám se, že jsem splnil veškeré cíle uvedené v Zásadách pro vypracování své diplomové práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- ADAMEC, Vladimír a kol. 2008. *Kompendium ochrany kvality ovzduší*. Chrudim: Vodní zdroje Ekomonitor. 406 s. ISBN 978-80-86832-38-8.
- BAŠTA, Jiří et al. 2005. *Člověk a prostředí*. Praha: nakladatelství ČVUT. 129 s. ISBN 80-01-03329-5.
- BLAHOŽ, Jan a kol. 2003. *Právo a životní prostředí*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva. 246 s. ISBN 80-86775-3.
- BREBIA, C. A. a J. W. S. LONGHURST 2011. *Air Pollution XIX*. Billerica: Wit press. 500 s. ISBN 978-1-84564-528-1.
- DAMOHORSKÝ, Milan a kol. 2007. *Právo životního prostředí*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck. 599 s. ISBN 978-80-7179-498-1.
- DAMOHORSKÝ, Milan 2001. *Zemědělské právo: učební pomůcka*. Praha: IFEC. 121 s. ISBN 80-86412-11-3.
- GRUEN, L. a D. JAMINESON, 1994. *Reflecting on nature: fading in environmental philosophy*. New York: Oxford University Press. 362 s. ISBN 0-19-508290-7.
- JENÍK, Václav et al. 2010. *Vyvážený rozvoj: na globální a regionální úrovni*. Praha: C. H. Beck. 245 s. ISBN 978-80-7400-195-6.
- JACKSON, P. M. a C. V. BROWN, 2003. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia. ISBN 80-86432-09-2.
- JANČÁŘOVÁ, Ilona. 2002. *Účast při ochraně životního prostředí*. Brno: Masarykova univerzita. 124 s. ISBN 80-210-2947.
- KRAMER, Matthias a kol. 2005. *Mezinárodní management životního prostředí*. Praha: C. H. Beck ISBN 80-7179-919-X
- LOMBORG, Bjørn. 2006. *Skeptický ekolog: jaký je skutečný stav světa*. Praha: Liberální institut. 587 s. ISBN 80-86389-4.
- MEZŘICKÝ, Václav. 2005. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. Praha: Portál. 208 s. ISBN 80-7367-003-8.

- MOLDAN, Bedřich. 2009. *Podmaněná planeta*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. 419 s. ISBN 978-80-246-1450-6.
- MOLDAN, Bedřich et al. 1997. *Ekonomické aspekty ochrany životního prostředí*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. 307 s. ISBN 80-7184-434-9.
- PEKÁREK, Milan a kol. 2006. *Právo životního prostředí*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 379 s. ISBN 80-2103978-7.
- PRŮCHOVÁ, Ivana et al., 2009. *Právo životního prostředí 1. díl*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 170 s. ISBN 978-80-210-4926-0
- RITSCHELOVÁ, Iva et al. 2006. *Politika životního prostředí: vybrané kapitoly*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně. 232 s. ISBN 80-7044-779-6.
- SEVERA, Michal. et al. 2008. *Finanční zdroje na ochranu přírody a krajiny*. Ministerstvo Životního prostředí. ISBN 978-80-7212475-6.
- ŠTĚPÁNEK, Zdeněk 1997. *Ekonomické souvislosti ochrany životního prostředí*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého. 84 s. ISBN 80-7067-737-6.
- TICHOTOVÁ, Přibyslava. 1998. *Průvodce ochranou životního prostředí*. Praha: ISV. 86 s. ISBN 80-85866-38-2.
- WOKOUN, René 2004. *Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování*. Praha: Oeconomica. 475 s. ISBN 80-245-0734-X.

Internetové zdroje:

- ČSÚ, © 2012. *Statistická ročenka Zlínského kraje*[online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupný z: http://czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/721011-11-r_2011-03
- ENVIROS, © 2004. *Integrovaný program snižování emisí znečišťujících látek Zlínského kraje*[online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupný z: http://www.eazk.cz/ksei/pdf/ksei_pse.pdf
- HYDROPROJEKT CZ, ©2007. *Studie ochrany před povodněmi na území Zlínského kraje*[online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupný z: <http://www.kr-zlinsky.cz/ppo/>.
- INFORMAČNÍ PORTÁL ZLÍNSKÉHO KRAJE, 2012. *Koncepce Zlínského kraje*. [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/lstDoc.aspx?nid=3325>.
- MMR, 2012. *Operační program ŽP. Euroskop.cz* [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupný z:
- MŽP, © 2012. *Stručně o OP Životní prostředí*[online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/16/strucne-o-op-zivotni-prostredi/>

MŽP, © 2010. *Stav životního prostředí ve Zlínském kraji*[online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: http://www.eazk.cz/ksei/pdf/ksei_ana_kap10.pdf.

MŽP ČR, © 2006. Co je natura 2006. *Nature.cz*[online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupný z: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2102&akce=&ssHledat=>

POVODÍ MORAVY, S. P., 2010 – 2012. *Zpráva o povodni na řece Moravě a Dřevnici*[online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupný z: <http://www.pmo.cz/cz/media/tiskove-zpravy/informacni-zprava-o-aktualni-hydrologicke-situaci-v-povodi-reky-moravy-dne-1-7-2011-1300-hod-2/>

SKÁCEL, A., 2010. *Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje*. Zlín: Zlínský kraj. 163 s. dostupný z: <https://www.kr-zlinsky.cz/ViewFile.aspx?docid=155257>

Správa CHKO Bílé Karpaty a KS Zlín, 2011. *Chráněná území Zlínského kraje*[online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupný z: <http://nature.hyperlink.cz/>

SFŽP, © 2009. *Financování projektů OPŽP*[online]. 2009 [cit. 2012-04-16]. Dostupný z: https://www.sfzp.cz/soubor-ke-stazeni/17/5218-sfzp_letak_5_8_2009.pdf

ZLÍNSKÝ KRAJ, 2011. *Územní energetická koncepce Zlínského kraje: analýza výchozího stavu*[online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupný z: http://www.eazk.cz/ksei/pdf/ksei_ana_kap10.pdf.

Ostatní zdroje

CENTRUM VERONICA HOSTĚTÍN, 2008. *Ochrana přírody a krajiny ve Zlínském kraji: sborník přednášek z pilotního vzdělávacího programu*. Staré Město: Agentura NP[online]. [cit. 2012-04-16]. ISBN 978-80-904109-1-6. Dostupný z: http://www.veronica.cz/dokumenty/OPAK_ve_zlinskem_kraji.pdf

LINTYMER, K. 2012. *Nový regulátor vodohospodářského trhu je v ČR nebytný*. Priorita: informační zpravodaj Operačního programu Životní prostředí. Praha: Priorita, roč. 1. ISSN 3251-9854.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AOPK Agentura na ochranu přírody a krajiny

ČR Česká republika

ČSÚ Český statistický úřad

ERDF Evropský fond regionálního rozvoje

EU Evropská Unie

FS Fond soudržnosti

Kč Koruna česká

LČR Lesy České republiky

MZe Ministerstvo zemědělství

OPŽP Operační program Životní prostředí

ORP Obec s rozšířenou působností

RIS Regionální informační servis

Sb. Sbírka

ZK Zlínský kraj

ŽP Životní prostředí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. ORP ve Zlínském kraji	26
Obr. 2. Struktura financování Prioritních os Zlínského kraje na základě RIS	69

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Vybrané geografické údaje správních obvodů ORP	27
Tab. 2. Přehled podpořených projektů v ČR	46
Tab. 3. Přehled schválených projektů v ČR	47
Tab. 4. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 1	48
Tab. 5. Přehled projektů jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 1	49
Tab. 6. Přepoččet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 1	50
Tab. 7. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 2	51
Tab. 8. Přehled projektů jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 2	52
Tab. 9. Přepoččet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 2	54
Tab. 10. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 3	55
Tab. 11. Přehled projektů ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 3	56
Tab. 12. Přepoččet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 3	57
Tab. 13. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 4	58
Tab. 14. Přehled jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 4	59
Tab. 15. Přepoččet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 4	61
Tab. 16. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 5	62
Tab. 17. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 6	63
Tab. 18. Přehled jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 6	64
Tab. 19. Přepoččet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 6	66
Tab. 20. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 7	67

Tab. 21. Přehled jednotlivých ORP podle počtu projektů a celkové schválené podpory Prioritní osy 7	68
Tab. 22. Přepoččet celkové podpory projektů ORP na 1 obyvatele Prioritní osy 7.	68
Tab. 23. Přehled financování projektu Obnova retenčních nádrží Trubiska po povodni 1997.....	70
Tab. 24. Přehled financování projektu Soustava retenčních nádrží Ujmiska – rekonstrukce	71
Tab. 25. Přehled financování projektu Soustava retenčních nádrží Tabarky - rekonstrukce	71
Tab. 26. Přehled financování projektu Retenční nádrž Račák – rekonstrukce.....	72
Tab. 27. Přehled financování projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Valašska – Horní Vsacko.....	73
Tab. 28. Výše podpory a počet schválených projektů ve Zlínském kraji dle prioritních os a oblastí podpory.....	74
Tab. 29. Lokalizace projektu Soustavy retenčních nádrží Sázenka	77
Tab. 30. Harmonogram projektu Soustavy retenčních nádrží Sázenka	78
Tab. 31. Skladba financování projektu Soustava nádrží Sázenka.....	79
Tab. 32. Způsobilé výdaje projektu soustava retenčních nádrží Sázenka	80
Tab. 33. Indikátory projektu Soustava retenčních nádrží Sázenka	81
Tab. 34. Harmonogram projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů.....	83
Tab. 35. Skladba financování projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů.....	84
Tab. 36. Způsobilé výdaje projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů	85
Tab. 37. Indikátory projektu Zakládání a obnova krajinných prvků Chřibů	86

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Přehled podpořených projektů v ČR. Zdroj: OPŽP	46
Graf 2. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 1.	48
Graf 3. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 1.	50
Graf 4. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 2.	52
Graf 5. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 2.	53
Graf 6. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 3. Zdroj: OPŽP	55
Graf 7. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 3.	57
Graf 8. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 4.	59
Graf 9. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 4.	60
Graf 10. Komparace krajů v ČR podle schválené podpory.	62
Graf 11. Komparace Zlínského kraj s ostatními kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 6.	64
Graf 12. Podíl jednotlivých ORP na celkové schválené podpoře Prioritní osy 6.	65
Graf 13. Komparace Zlínského kraje s kraji v ČR z hlediska celkové schválené podpory Prioritní osy 7.	67
Graf 14. Celková výše schválené podpory ve Zlínském kraji	75

SEZNAM PŘÍLOH

P I Náklady obvyklých opatření

PŘÍLOHA P I: NÁKLADY OBVYKLÝCH OPATŘENÍ

Náklady obvyklých opatření		
Vodní nádrže, poldry, odbahnění nádrží, tůň a mokřady, revitalizace vodních toků a niv, říčních ramen		
<i>Položka</i>	<i>T.j.</i>	<i>cena za t. j. (bez DPH)</i>
Výstavba a zásadní rekonstrukce malých vodních nádrží , která spočívá v odtěžení materiálu (sedimentu), výstavbě nebo rekonstrukci technických objektů (hráz, výpustné zařízení, bezpečnostní přeliv), včetně výsadeb doprovodných břehových porostů a včetně vyvolaných investic	kategorie - při normální hladině	Kč/m ³ objemu vodní nádrže při H _n bez DPH
	do 0,5 ha včetně	400
	0,5 - 1 ha včetně	350
	1 - 2 ha včetně	300
	2 - 5 ha včetně	250
	5 - 10 ha včetně	200
	10 - 20 ha včetně	150
	20 - 50 ha včetně	100
	nad 50 ha	75
Výstavba a zásadní rekonstrukce poldrů , která spočívá v odtěžení materiálu (sedimentu), výstavbě nebo rekonstrukci technických objektů (hráz, výpustné zařízení, bezpečnostní přeliv), včetně výsadeb doprovodných břehových porostů a včetně vyvolaných investic	kategorie - při max. hladině	Kč/m ³ objemu vodní nádrže nádrže při H _{max} bez DPH
	do 0,5 ha včetně	350
	0,5 - 1 ha včetně	300
	1 - 2 ha včetně	250
	2 - 5 ha včetně	200
	5 - 10 ha včetně	150
	10 - 20 ha včetně	100
	20 - 50 ha včetně	75
	nad 50 ha	50
<i>pozn. v rámci oblasti podpory 6.4 lze podporovat pouze poldry o celkovém objemu do 50 tis. m³, poldry nad 50 tis. m³ z oblasti podpory 1.3.2</i>		
Odbahnění vodní nádrže, obnova a tvorba tůň a mokřadů , které spočívají v odtěžení sedimentu suchou nebo mokrou cestou včetně odvozu, uložení a rozprostření sedimentu a včetně vyvolaných investic	T.j.	Kč/m ³ odtěženého sedimentu
	Kč/m ³	300
<i>Pozn. Položky „výstavba a rekonstrukce nádrží nebo poldrů“ nelze kombinovat s položkovou cenou na odbahnění vodní nádrže. Agregovaná položka na výstavbu a rekonstrukci již zahrnuje náklady na odtěžení sedimentu.</i>		
Významné vodní toky*: revitalizace koryta vodního toku, která spočívá v obnově nebo tvorbě přírodě blízkých koryt vodních toků, včetně výsadeb doprovodných břehových porostů a včetně vyvolaných investic	T.j.	Kč/m ² revitalizovaného koryta toku
	Kč/m ²	1500

Revitalizace říčních ramen , která spočívá v obnově říčních ramen včetně výsadeb doprovodných břehových porostů a včetně vyvolaných investic	T.j.	Kč/m ² revitalizovaného koryta říčních ramen
	Kč/m ²	1000
Ostatní - drobné vodní toky: revitalizace koryta vodního toku , která spočívá v obnově nebo tvorbě přírodě blízkých koryt vodních toků, včetně výsadeb doprovodných břehových porostů a včetně vyvolaných investic	T.j.	Kč/m ² revitalizovaného koryta toku, revitalizovaných říčních ramen
	Kč/m ²	1000
Významné* a ostatní - drobné vodní toky: revitalizace koryta vodních toků a jejich niv , která spočívá v obnově nebo tvorbě přírodě blízkých koryt vodních toků, včetně výsadeb doprovodných břehových porostů a včetně opatření v nivě toku - tvorba nebo obnova přírodě blízkých prvků - tůň, mokřadů, přírodě blízkých paralelních koryt; a včetně vyvolaných investic	T.j.	Kč/m ² revitalizovaného koryta toku včetně obnovené nebo revitalizované nivy
	Kč/m ²	150
<i>* seznam významných vodních toků stanovený vyhláškou Mze č. 470/2001</i>		
<i>Pozn. Položky pro hodnocení podélných revitalizací nelze kombinovat. Položka na m² koryta vodního toku je používána u revitalizace vodních toků bez možnosti revitalizace nivních ploch. Plocha koryta se vztahuje k nově vytvořenému revitalizačnímu nebo revitalizovanému úseku toku. Položka na m² koryta+nivy je používána pro revitalizaci toků a jejich niv, kdy za revitalizovanou plochu nivy je považována jednoznačně vymezená plocha nivy určená k revitalizaci (tvorbě přírodních prvků - mokřady, tůň, přírodě blízká paralelní koryta, lužní lesy a luční porosty určené k zaplavování velkými vodami).</i>		
Studie podélných revitalizací toků a niv		
Náklady na zpracování studie	Kč/ha řešeného území	500
Likvidace nežádoucích nárostů rostlin na vodních plochách pro udržení žádoucí druhové skladby nebo prostorové struktury chráněných ekosystémů nebo stanovišť ZCHD (kosením ručním či žací lodí nebo vytrháváním)	T.j.	Kč/ha vodní plochy
	Kč/ha	30 000
Likvidace invazních druhů ryb na vodních plochách pro udržení žádoucí druhové skladby nebo prostorové struktury chráněných ekosystémů nebo stanovišť ZCHD (výlov a likvidace)	T.j.	Kč/t slovené ryby
	Kč/t	17 000